

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
& ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Δ'-ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

**ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΣΤΑ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ,
ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ
ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ύστερα από τη θετική ανταπόκριση των προηγούμενων εκδόσεων του Εγχειριδίου Απαντήσεων στα συνηθέστερα ερωτήματα των πολιτών και υπαλλήλων σε θέματα του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τόσο από τους υπαλλήλους των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών, όσο και από τους πολίτες και φορείς, επανεκδίδεται με μέριμνα του Τμήματος Δ' Υποθέσεων Πολιτών της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης & Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε. το ως άνω Εγχειρίδιο, δεδομένου ότι έχουν επέλθει τροποποιήσεις και σε πολλές περιπτώσεις ουσιώδεις μεταβολές στη σχετική νομοθεσία.

Η δομή της ύλης του Εγχειριδίου, με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων και με την παράθεση πρακτικών θεμάτων αποβλέπει στην ορθή, ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και των λοιπών διοικητικών διαδικασιών από τους υπαλλήλους των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε., στην ενημέρωση των πολιτών και κατ' επέκταση στην καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτησή τους και στη βελτίωση των σχέσεών τους με τη Φορολογική Διοίκηση.

Η ύλη του Εγχειριδίου έχει επικαιροποιηθεί με την προσαρμογή της στις προαναφερθείσες μεταβολές της νομοθεσίας περί των διοικητικών διαδικασιών και έχει εμπλουτιστεί με νέα ερωτήματα, η πλειοψηφία των οποίων έχει προκύψει από την καθημερινή διαχείριση ερωτημάτων, παραπόνων και υποδείξεων πολιτών και υπαλλήλων, καθώς και με τις αντίστοιχες απαντήσεις.

Είναι ευνόητο ότι για τα εξειδικευμένα ερωτήματα, τα οποία αφορούν σε θέματα της φορολογικής, τελωνειακής και χημικής νομοθεσίας και τα οποία προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να απευθύνονται στις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες, για την παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων, δεδομένου ότι το παρόν Εγχειρίδιο αφορά σε θέματα της γενικής διοικητικής νομοθεσίας, τα οποία αντιμετωπίζουν καθημερινά κυρίως οι υπάλληλοι των περιφερειακών υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε..

Προσδοκούμε ότι η παρούσα έκδοση του Εγχειριδίου Απαντήσεων στα συνηθέστερα ερωτήματα των πολιτών και υπαλλήλων σε θέματα του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και λοιπών διοικητικών διαδικασιών θα συμβάλλει ουσιαστικά στην υποβοήθηση του έργου των υπαλλήλων των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε., στην πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών, καθώς και στη βελτίωση της εξυπηρέτησής τους.

Ευχαριστούμε τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, που συνεργάστηκαν με προθυμία με τη Διεύθυνση Οργάνωσης, καθώς και τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Υπουργείων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, που παρείχαν τις απαιτούμενες διευκρινίσεις, όποτε τους ζητήθηκε, έγγραφα των οποίων παρατίθενται τόσο στις απαντήσεις των επιμέρους ενοτήτων του 1ου και 2ου Κεφαλαίου, όσο και στο 3ο Κεφάλαιο του παρόντος.

Οι παρατηρήσεις, οι υποδείξεις και οι προτάσεις σας ως προς το περιεχόμενο και την ύλη του Εγχειριδίου είναι ευπρόσδεκτες και θα ληφθούν υπόψη σε μελλοντική επανέκδοσή του.

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2014
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ &
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΝΟΤΗΤΑ Α' : ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ	3-6
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α1' : ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ	3-6
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α2' : ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	6
ΕΝΟΤΗΤΑ Β' : ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	7-12
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ' : ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ	13-19
ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΑΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ	20-24
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ1' : ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	20-23
ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ2' : ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ	23-24
ΕΝΟΤΗΤΑ Ε' : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ	25-26
ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ' : ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ (ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ – ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ)	27-38
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο</u> ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	39-49
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο</u> ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ – ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	50-54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΕΝΟΤΗΤΑ Α': ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α1: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ

1.- Ποιος είναι ο ορισμός της Διοικητικής Αρχής;

Ως **Διοικητική αρχή** νοούνται όλες οι Δημόσιες Υπηρεσίες, τα Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οι Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού. Οι Υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών είναι διοικητικές αρχές.

2.- Ποιος είναι ο ορισμός του δημοσίου εγγράφου;

Δημόσια έγγραφα είναι τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους, από τον καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία (άρθρο 438 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

3.- Ποιος είναι ο ορισμός του διοικητικού εγγράφου;

Διοικητικά έγγραφα είναι τα έγγραφα που συντάσσονται από τις Διοικητικές Αρχές (παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999-Α' 45).

Ενδεικτικά, απαριθμούνται στον νόμο ως διοικητικά έγγραφα: Οι εκθέσεις, οι μελέτες, τα πρακτικά, τα στατιστικά στοιχεία, οι εγκύκλιες οδηγίες, οι απαντήσεις της Διοίκησης, οι γνωμοδοτήσεις και οι αποφάσεις.

Τα διοικητικά έγγραφα είναι ειδικότερη κατηγορία των δημοσίων εγγράφων.

4.- Ποια άλλα έγγραφα νοούνται ως διοικητικά, κατά την έννοια και το σκοπό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 ;

Όπως αναφέρεται στην αριθ. 620/1999 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), **ως διοικητικά έγγραφα**, κατά την έννοια και τον σκοπό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, **λογίζονται** και τα έγγραφα τα οποία, ενώ δεν είναι διοικητικά, εφόσον έχουν χρησιμοποιηθεί ή ληφθεί υπ' όψιν για τον καθορισμό διοικητικής δράσης ή την διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης διοικητικού οργάνου **λογίζονται** ως τέτοια και κατά συνέπεια, **χορηγούνται με την επίκληση απλού εύλογου ενδιαφέροντος**.

Επισημαίνεται, ότι η ως άνω ευρεία διατύπωση του όρου «διοικητικό έγγραφο», **αφορά μόνο στο πεδίο της πρόσβασης του πολίτη σε αυτά που τηρούνται στο αρχείο μιας Υπηρεσίας και όχι στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων**, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 2690/99, όπως ισχύουν, ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 (Α' 74).

5.- Ποιος είναι ο ορισμός του ιδιωτικού εγγράφου;

Ιδιωτικά έγγραφα είναι τα έγγραφα που δεν είναι δημόσια (όπως τιμολόγια, ιδιωτικά συμφωνητικά, τοπογραφικά σχεδιαγράμματα ιδιωτών μηχανικών κ.λ.π.).

6.- Σε ποια κατηγορία εγγράφων ανήκουν τα έγγραφα, που εκδίδουν οι Υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. (Κεντρικές, Ειδικές Αποκεντρωμένες και Περιφερειακές Υπηρεσίες);

Ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών εγγράφων.

7.- Ποιοι δικαιούνται να λαμβάνουν γνώση των διοικητικών εγγράφων;

Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, όπως περιγράφονται στις ερωτήσεις 3 και 4 της ίδιας ενότητας (παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999), επικαλούμενος την ύπαρξη εύλογου ενδιαφέροντος, που να δικαιολογείται κάπως, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει.

8.- Ποια είναι η έννοια του εύλογου ενδιαφέροντος;

Ως εύλογο ενδιαφέρον νοείται εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης εννόμου σχέσεως, συνδεδεμένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση και όχι το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της Διοίκησης και την τήρηση των νόμων (σχετική η αριθ. 1214/2000 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας).

9.- Ποιοι δικαιούνται να λάβουν γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες Υπηρεσίες;

Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον, δικαιούται ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων, που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του, η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές (παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει.

10.- Ποια είναι η έννοια του ειδικού έννομου συμφέροντος;

Όπως αναφέρεται στην αριθ. 620/1999 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., η έννοια του **ειδικού έννομου συμφέροντος** είναι αυτή του άρθρου 902 του Αστικού Κώδικα, στο οποίο προβλέπεται ότι: «Όποιος έχει έννομο συμφέρον να πληροφορηθεί το περιεχόμενο ενός εγγράφου που βρίσκεται στην κατοχή άλλου έχει δικαίωμα να απαιτήσει την επίδειξη ή και αντίγραφο του, αν το έγγραφο συντάχθηκε για το συμφέρον αυτού που το ζητεί ή πιστοποιεί έννομη σχέση που αφορά και αυτόν ή σχετίζεται με διαπραγματεύσεις που έγιναν σχετικά με τέτοια έννομη σχέση είτε απευθείας από τον ίδιο είτε για το συμφέρον του, με τη μεσολάβηση τρίτου». Παραδείγματα τέτοιων εγγράφων συνιστούν οι διαθήκες, τα έγγραφα πωλήσεως, μισθώσεως, τα εταιρικά συμβόλαια, τα σχέδια συμβάσεως κ.λ.π.

11.- Σε ποιες περιπτώσεις δεν υφίσταται το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στα έγγραφα (διοικητικά και ιδιωτικά);

Το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα **δεν υφίσταται** στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή αν παραβλάπεται απόρρητο, το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις (εδ. α' της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999).

12.- Πότε η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος γνώσης διοικητικού ή ιδιωτικού εγγράφου;

Η αρμόδια διοικητική αρχή **μπορεί να αρνηθεί** την ικανοποίηση του δικαιώματος γνώσης διοικητικού ή ιδιωτικού εγγράφου, αν:

- α) αυτό αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή
- β) η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιαδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών, σχετικά με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης (εδ. β' της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 2880/2001-Α' 9).

13.- Αποτελεί αντικείμενο πρόσβασης σχέδιο εγγράφου που δεν έχει υπογραφεί από τον τελικώς υπογράφοντα:

Ως έγγραφο, για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε αυτό, νοείται μόνον εκείνο του οποίου έχει τελειωθεί η διαδικασία της έκδοσης ή τουλάχιστον της κατάρτισης (σχέδιο) και όχι εκείνο το σχέδιο ή τμήμα τούτου που βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας και συνεπώς δεν έχει οριστικοποιηθεί το περιεχόμενό του.

Για την ολοκλήρωση διοικητικού εγγράφου απαιτείται αυτό να έχει υπογραφεί και πρωτοκολληθεί, οπότε και απαγορεύεται κάθε επέμβαση προς αλλοίωση του περιεχομένου του (σχετικές Γνωμοδοτήσεις Ν.Σ.Κ.: 80/1999, 383/2000).

Επομένως, **έγγραφο μη υπογεγραμμένο από τον τελικώς, κατά νόμο, υπογράφοντα δεν συνιστά, κατά τα ανωτέρω, ολοκληρωμένο διοικητικό έγγραφο** και ως εκ τούτου, δεν δύναται να αποτελέσει αντικείμενο του δικαιώματος πρόσβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει. (αριθ. Δ6Δ 1024757 ΕΞ2014/7.2.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.16/2386/6.2.2014 όμοιο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

14.- Χορηγείται αντίγραφο ενημερωτικού ή υπηρεσιακού σημειώματος σε ενδιαφερόμενο:

Το ενημερωτικό και το υπηρεσιακό σημείωμα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής που προκύπτει από τον ορισμό της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει, δεδομένου ότι έχουν συνταχθεί από διοικητική αρχή και πληρούν τον ορισμό του διοικητικού εγγράφου. Επισημαίνεται, ότι η απαρίθμηση της παρ. 1 του προαναφερθέντος άρθρου είναι ενδεικτική. Συνεπώς, οι ενδιαφερόμενοι δικαιούνται πρόσβασης στο ενημερωτικό ή υπηρεσιακό σημείωμα, με την επίκληση απλού εύλογου ενδιαφέροντος, με την επιφύλαξη, σε κάθε περίπτωση, των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 2880/2001.

15.- Πως ασκείται το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα:

Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα γίνεται με δυο τρόπους:

- α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της Υπηρεσίας ή
- β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή του, μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο (παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999).

16.- Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να φέρει η αίτηση του ενδιαφερομένου για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα, ώστε να μην καθίσταται καταχρηστική:

Σύμφωνα με την αριθ. 1/2005 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου «...η σχετική αίτηση θα πρέπει να φέρει κάποια χαρακτηριστικά, που δεν θα την καθιστούν καταχρηστική. Θα πρέπει δηλαδή στη σχετική αίτηση να προσδιορίζονται με σαφήνεια τα έγγραφα, γιατί το αίτημα χορηγήσεως αντιγράφων εκ των αρχείων της δημόσιας υπηρεσίας δεν μπορεί να ικανοποιηθεί αν είναι αόριστο, αν δηλαδή τα έγγραφα, των οποίων ζητούνται αντίγραφα, δεν προσδιορίζονται ατομικά ή βάσει συγκεκριμένου κριτηρίου ικανού να τα κατατάξει σε ορισμένη κατηγορία ή ομάδα και εκ παραλλήλου οι φάκελοι εντός των οποίων ευρίσκονται ή φυλάσσονται, είναι ογκώδεις με πλήθος εγγράφων, πιθανότατα αδιαφόρων για τον αιτούντα, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να βρεθούν από τη Διοίκηση χωρίς πολύωρη αναζήτηση. Στις περιπτώσεις όμως αυτές θα πρέπει να ενημερώνεται ο αιτών περί της αοριστίας της αίτησης και να τίθενται υπόψη του οι σχετικοί φάκελοι από τους οποίους αυτός θα επιλέξει να μελετήσει ή να λάβει αντίγραφα των εγγράφων που τον ενδιαφέρουν (βλ. Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ: 621/2002,324/2002, 140/2001 και 49/2001),

εφ' όσον βεβαίως σ' αυτούς δεν περιλαμβάνονται και έγγραφα, των οποίων δεν επιτρέπεται να λάβει γνώση οποιοσδήποτε τρίτος».

17.- Ποιος κρίνει την ύπαρξη του «εύλογου ενδιαφέροντος» ή του «ειδικού έννομου συμφέροντος», καθώς και το ορισμένο ή ασαφές ή καταχρηστικό της σχετικής αίτησης;

Ο αρμόδιος υπεύθυνος κάθε δημόσιας υπηρεσίας (σχετική η αριθ. 1/2005 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου).

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Α2: ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

18.- Ποια είναι η ημερομηνία έκδοσης της διοικητικής πράξης;

Η ημερομηνία έκδοσης της διοικητικής πράξης, άρα και η ημερομηνία διεκπεραίωσης της υπόθεσης είναι αυτή της υπογραφής από τον εκδότη της και όχι η ημερομηνία διακίνησης του εξερχόμενου εγγράφου από την αρμόδια, γι' αυτό, Υπηρεσία.

19.- Ποια είναι η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση διοικητικών και ιδιωτικών εγγράφων, κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 του Ν. 2690/99 ή για την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη;

Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση διοικητικών και ιδιωτικών εγγράφων ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης (παρ. 6 του άρθρου 5 του Ν. 2690/99, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 3230/2004 - Α' 44).

20.- Πότε οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση διεκπεραίωσης υποθέσεων των πολιτών;

Όταν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό (παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου του 11 Ν. 3230/2004 - Α' 44).

21.- Ενόψει, γενικότερα, της αρχής της χρηστής διοίκησης, εντός ποιου χρονικού διαστήματος πρέπει να ασκούν τα διοικητικά όργανα τις αρμοδιότητές τους;

Ενόψει της αρχής της χρηστής διοίκησης, τα διοικητικά όργανα οφείλουν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους εντός ευλόγου χρόνου. Ακόμη και όταν ο νόμος δεν τάσσει αποκλειστικές προθεσμίες, η διοίκηση δεν δικαιούται να αδρανήει εις βάρος των συμφερόντων των διοικουμένων {ΣτΕ 716/1998, ΣτΕ 1216/1992, ΔΕφ 1932/1991 κ.λπ} - (σελ. 23 του εντύπου «Σχέσεις Δημοσίων Υπαλλήλων και Πολιτών: Οδηγός Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς», που κοινοποιήθηκε σε όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου με το αριθ. Δ6Δ 1086803 ΕΞ2012/6.6.2012 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων).

22.- Υποχρεούνται οι διοικητικές Αρχές, επομένως και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., να πρωτοκολλούν τα έγγραφα που περιέρχονται σε αυτές, με οποιοδήποτε τρόπο;

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του Ν.2690/1999, οι υπηρεσίες υποχρεούνται να πρωτοκολλούν τα έγγραφα που περιέρχονται σε αυτές και να χορηγούν βεβαίωση για την καταχώριση του εγγράφου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β': ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ

(Οι ερωτήσεις με αριθ. 2 έως 7 και 12 έως 15, καθώς και οι αντίστοιχες απαντήσεις αυτών έχουν καταρτισθεί από την Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης - Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. και είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα αυτού : www.ydmed.gov.gr, στην διαδρομή Διοικητική Μεταρρύθμιση/Σχέσεις Κράτους-Πολίτη/Κατάργηση υποχρέωσης υποβολής επικυρωμένων αντιγράφων - Ερωτήσεις Απαντήσεις. Για την πληρέστερη και καλύτερη ενημέρωση των υπαλλήλων των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.), το κείμενο των ως άνω ερωτήσεων και των αντίστοιχων απαντήσεων έχει εμπλουτιστεί, από την Διεύθυνση Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού, με την αναλυτική καταγραφή των επιμέρους διατάξεων, καθώς και με περαιτέρω διευκρινίσεις και επισημάνσεις).

1.- Με ποιες διατάξεις καταργήθηκε η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων ή επικυρωμένων αντιγράφων αυτών;

Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 «Κατάργηση της υποχρέωσης επικυρώσεων αντιγράφων εγγράφων» του Κεφαλαίου Α' «Μείωση Διοικητικών Βαρών Απλουστεύσεις Διαδικασιών» του Ν. 4250/2014 (Α' 74).

2.- Ποιες υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014;

Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 εφαρμόζονται στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στα Δικαστήρια όλων των βαθμών, στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50%, τουλάχιστον, του ετήσιου προϋπολογισμού τους, στις δημόσιες επιχειρήσεις και στους οργανισμούς που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 (Α' 314), καθώς και στα νομικά πρόσωπα και στις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.

ΛΙΣΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΝ ΦΟΡΕΩΝ*

http://www.ydmed.gov.gr/wp-content/uploads/20140514_lista_forewn.xls

*Ο εν λόγω κατάλογος επικαιροποιείται διαρκώς.

3.- Πότε άρχισε η ισχύς των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, περί κατάργησης της υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων ή επικυρωμένων αντιγράφων αυτών;

Από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 26 Μαρτίου 2014.

4.- Σε ποιες συναλλαγές αφορούν οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014;

Η ρύθμιση αυτή αφορά στο σύνολο των συναλλαγών των ενδιαφερομένων με το Δημόσιο και δεν επιφέρει αλλαγές στην μεταξύ των Δημόσιων Υπηρεσιών αλληλογραφία (**Επισήμανση:** Δηλαδή, οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 αφορούν στην κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων από τους ενδιαφερομένους στο σύνολο των συναλλαγών τους με το Δημόσιο και δεν ορίζουν αντίστοιχη υποχρέωση στην μεταξύ των Δημόσιων Υπηρεσιών αλληλογραφία).

(σχετικό έγγραφο: ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/13200/5-6-2014 της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του

Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ., το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών με το αριθ. Δ6Δ 1089464 ΕΞ 2014/13.6.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε.).

5.- Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 εφαρμόζονται στις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές;

Ναι, οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, όπως το ΑΣΕΠ, υποχρεούνται να εφαρμόζουν την ρύθμιση.

6.- Πώς υποβάλλονται τα αντίγραφα εγγράφων στους υπόχρεους φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014;

α) Έγγραφα εκδοθέντα από τους υπόχρεους φορείς

Οι υπόχρεοι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν.4250/2014, τα απλά, ευανάγνωστα αντίγραφα των πρωτότυπων εγγράφων που έχουν εκδώσει οι υπηρεσίες και φορείς που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης ή (τα απλά, ευανάγνωστα αντίγραφα) των ακριβών αντιγράφων τους.

β) Ιδιωτικά και αλλοδαπά έγγραφα

Οι υπόχρεοι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται τα απλά, ευανάγνωστα αντίγραφα των ιδιωτικών και αλλοδαπών εγγράφων, σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου, **εφόσον τα έγγραφα αυτά έχουν επικυρωθεί προηγουμένως από δικηγόρο.**

Σημειώνεται ότι εναπόκειται στη **διακριτική ευχέρεια** κάθε Υπηρεσίας να εφαρμόσει την νέα ρύθμιση αναλογικά και στα ιδιωτικά ημεδαπά και αλλοδαπά έγγραφα και να κάνει αποδεκτά τα απλά αντίγραφά τους από το πρωτότυπο, **χωρίς να έχουν επικυρωθεί προηγουμένως από δικηγόρο** (σχετικό το έγγραφο: αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ. 15/11932/11-6-2014 της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους - Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

γ) Ιδιωτικά έγγραφα που φέρουν θεώρηση από τους υπόχρεους φορείς

Οι υπόχρεοι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου, τα απλά, ευανάγνωστα αντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από τις υπηρεσίες και τους φορείς που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης (λ.χ. άδεια οικοδομής που φέρει θεώρηση από αστυνομική αρχή, απολυτήριο ιδιωτικού λυκείου που έχει θεωρηθεί από την οικεία Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων, ιατρική γνωμάτευση ιδιώτη ιατρού που φέρει θεώρηση από αρμόδιο ελεγκτή ιατρό).

7.- Σε ποιες περιπτώσεις οι διοικητικές αρχές και τα ΚΕΠ εξακολουθούν να επικυρώνουν αντίγραφα εγγράφων;

Οι διοικητικές αρχές και τα ΚΕΠ εξακολουθούν να επικυρώνουν αντίγραφα από το πρωτότυπο ή από το ακριβές αντίγραφο της διοικητικής αρχής (όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Ν. 2690/1999 -Α' 45), που το εξέδωσε, **μόνο** στην περίπτωση που αυτά υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο **σε φορείς που δεν εμπíπτουν στις διατάξεις της ρύθμισης** της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 {λ.χ. πολίτης ζητά την επικύρωση αντιγράφου του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας προκειμένου να το υποβάλει **σε:** α) τράπεζα, β) ιδιωτική εταιρεία, γ) συμβολαιογράφο}.

8.- Σε ποιο σημείο του αντιγράφου ή φωτοαντιγράφου εγγράφου γίνεται η σχετική επισημειωματική πράξη της επικύρωσης, σε περίπτωση που προβλέπεται η επικύρωση αυτού;

Για την επικύρωση αντιγράφου εγγράφου γίνεται, από τον υπεύθυνο υπάλληλο της Διοίκησης, επισημειωματική πράξη στο σώμα του αντιγράφου ή φωτοαντιγράφου. Η πράξη αυτή τίθεται σε σημείο του αντιγράφου ή φωτοαντιγράφου, αντίστοιχο με εκείνο όπου και στο πρωτότυπο έγγραφο υπάρχει υπογραφή του αρμόδιου οργάνου.

9.- Τι αναγράφει ο αρμόδιος, για την επικύρωση, υπάλληλος της Διοικητικής αρχής, στη σχετική επισημειωματική πράξη, στις περιπτώσεις που προβλέπεται η επικύρωση αντιγράφων εγγράφων;

Ο αρμόδιος υπάλληλος της διοικητικής Αρχής για την επικύρωση, παραβάλει το αντίγραφο προς το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο της αρχής που εξέδωσε το πρωτότυπο και με την υπογραφή του βεβαιώνει την προς τούτο συμφωνία. Στη σχετική επισημειωματική πράξη αναγράφει, χειρόγραφα ή με ανάλογη ορθογώνια σφραγίδα:

- (α) Τον τίτλο του φορέα και την Υπηρεσία του υπαλλήλου που ενεργεί την επικύρωση (π.χ. Υπουργείο Οικονομικών- Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων-Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης- Δ.Ο.Υ.).
- (β) Την φράση «Ακριβές Αντίγραφο ή ακριβές φωτοαντίγραφο, από το πρωτότυπο ή από το ακριβές αντίγραφο που βρίσκεται στο Αρχείο της Υπηρεσίας ή που μου επιδείχθηκε από τον ενδιαφερόμενο».
- (γ) Το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο, καθώς και τον αριθμό δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου νομιμοποιητικού εγγράφου στοιχείου (άρθρου 3 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει) του προσώπου, που προσκομίζει το προς επικύρωση έγγραφο.
- (δ) Τον τόπο και την ημερομηνία επικύρωσης.

Κατόπιν, ο αρμόδιος υπάλληλος θέτει την επίσημη (στρογγυλή) σφραγίδα της Υπηρεσίας του, αναγράφει το ονοματεπώνυμό του και υπογράφει την πράξη της επικύρωσης (σελ. 81 του Κανονισμού Επικοινωνίας Δημόσιων Υπηρεσιών).

10.- Πως ορίζονται οι υπάλληλοι, που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων, στις περιπτώσεις που προβλέπεται επικύρωση αυτών;

Από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας τους.

11.- Ποια αντίγραφα εγγράφων δεν νομιμοποιείται να επικυρώνει υπάλληλος Διοικητικής Αρχής ή Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών, που είναι επιφορτισμένος με το έργο της επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων, στις περιπτώσεις που προβλέπεται η επικύρωση αυτών;

Δεν νομιμοποιείται, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 36 του Ν. 3528/2007 (Α' 26), να επικυρώνει αντίγραφα εγγράφων, τα οποία:

- α) έχουν συνταχθεί εκτός της υπηρεσιακής του σχέσης και τον αφορούν (όπως τίτλους σπουδών, άδεια οδήγησης, διαβατήριο, αστυνομική ταυτότητα),
- β) συντάξε η ίδια του η Υπηρεσία, εφόσον ισχύουν τα κωλύματα που αναφέρονται στις προαναφερθείσες διατάξεις.

Στις περιπτώσεις αυτές, πρόδηλο είναι ότι η επικύρωση θα γίνει είτε από τον, κατά νόμο, αναπληρωτή του, είτε από υπάλληλο άλλης Διοικητικής Αρχής.

Επιτρέπεται, όμως, να επικυρώνει αντίγραφα διοικητικών εγγράφων, στην έκδοση των οποίων συνέπραξε ή τα υπέγραψε ο ίδιος, ως αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 2690/1999, εφόσον η σύμπραξη αυτή δεν αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 3528/2007.

(αριθ. 1092066/1113/0006Δ/25.10.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το

επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_21657/9.10.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους - Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης).

12.- Όταν οι ενδιαφερόμενοι ζητούν από τις διοικητικές Αρχές, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. την επικύρωση αντιγράφων εγγράφων, οι επιφορτισμένοι για την διεκπεραίωση της διαδικασίας αυτής υπάλληλοι τι πρέπει να τους ρωτούν;

Οι υπάλληλοι των Διοικητικών Αρχών, επομένως και των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε., που έχουν επιφορτισθεί με την διαδικασία της επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων, **πρέπει να ρωτούν τον ενδιαφερόμενο πού θα υποβάλει το εν λόγω αντίγραφο**, προκειμένου, εν συνεχεία, να προβούν στην επικύρωση ή μη του προσκομιζόμενου αντιγράφου, με βάση τη νέα ρύθμιση. **Ο υπάλληλος θα αρκείται στην προφορική δήλωση του πολίτη.**

13.- Επικυρώνεται αντίγραφο εγγράφου όταν ο ενδιαφερόμενος δηλώσει ότι το θέλει για το αρχείο του;

Ο υπάλληλος **δεν** θα προβαίνει στην επικύρωση αντιγράφου εγγράφου, **στην περίπτωση που ο πολίτης δηλώσει ότι το «θέλει για το αρχείο του».**

14.- Επικυρώνονται ή όχι τα έγγραφα, τα οποία διακινούνται με τηλεομοιοτυπία μεταξύ των υπηρεσιών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού;

Μετά από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, **τα έγγραφα, τα οποία διακινούνται με τηλεομοιοτυπία μεταξύ των υπηρεσιών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού**, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του εδαφίου 2 της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 2672/1998 (Α' 290), όπως ισχύει:

α) **Δεν επικυρώνονται** από τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο της Υπηρεσίας, προς την οποία αποστέλλονται, είτε πρόκειται να χρησιμοποιηθούν από την ίδια την Υπηρεσία που τα παραλαμβάνει, είτε να χορηγηθούν σε ενδιαφερόμενο, προκειμένου να τα προσκομίσει στην συνέχεια σε υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 4250/2014.

β) **Επικυρώνονται** από τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο της Υπηρεσίας, προς την οποία αποστέλλονται, **μόνον** όταν χορηγούνται σε ενδιαφερόμενο, για να τα υποβάλει ακολούθως **σε φορείς που δεν εμπíπτουν** στις διατάξεις της προαναφερθείσας περίπτωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της ίδιας παραγράφου.

(σχετικό έγγραφο: αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.3/11500/13-5-2014 της Διεύθυνσης Απλούστευσης Διαδικασιών και Παραγωγικότητας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ., το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών με το αριθ. Δ6Δ 1084752 ΕΞ 2014 /2.6.2014 όμοιο έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε.).

15.- Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 τροποποιούν τις διαδικασίες χορήγησης της επιστημείωσης (Apostille) της Σύμβασης της Χάγης ή της προξενικής θεώρησης;

Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 **δεν επιφέρουν καμία αλλαγή** στις διαδικασίες χορήγησης της επιστημείωσης (apostille) της Σύμβασης της Χάγης (Ν. 1497/1984) ή της προξενικής θεώρησης που τίθενται στο πρωτότυπο ή στο ακριβές αντίγραφο είτε των εγγράφων που υποβάλλονται σε φορέα της αλλοδαπής, είτε των αλλοδαπών εγγράφων που υποβάλλονται εν

συνεχία στην Ελλάδα **{Επισήμανση:** όπως διευκρινίζεται και στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4250/2014, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν, οι απαιτήσεις υποβολής δημοσίων εγγράφων με συγκεκριμένη επισήμειωση, οι οποίες απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις της χώρας (π.χ. Σύμβαση της Χάγης) και άλλες διακρατικές συμφωνίες}. **{σχετικά έγγραφα:** α) αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/11633/16-5-2014 της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους- Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. και β) αριθ. Δ6Δ 1058594 ΕΞ 2014/8.6.2014 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε., με το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών το αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.15/ οικ.8342/ 1.4.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους - Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.}.

16.- Σε ποιες περιπτώσεις εξακολουθεί να υφίσταται η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων ή επικυρωμένων αντιγράφων αυτών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, **μόνο** για τα έγγραφα που προσκομίζονται για **δικαστική χρήση**, καθώς και για τα έγγραφα, τα οποία έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α' (βλέπε ερώτηση με α/α 2 της ίδιας ενότητας) της παραγράφου αυτής, για τα οποία έχει ορισθεί, με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κάθε φορά αρμόδιου Υπουργού (Κ.Υ.Α.) ότι υφίστανται **εξαιρετικοί λόγοι** για να διατηρηθεί η απαίτηση υποβολής πρωτότυπων εγγράφων, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' της ίδιας παραγράφου (**Επισήμανση:** Μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί Κ.Υ.Α., κατά τα ανωτέρω).

17.- Σε ποιες ενέργειες οφείλουν να προβαίνουν οι υπηρεσίες και οι φορείς, στους οποίους κατατίθενται απλά φωτοαντίγραφα εγγράφων, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πέμπτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, οι υπηρεσίες και οι φορείς στους οποίους κατατίθενται απλά φωτοαντίγραφα εγγράφων, **υποχρεούνται, ανά τρίμηνο**, που άρχεται από την 26-3-2014, ημερομηνία ισχύος του εν λόγω άρθρου του προαναφερθέντος νόμου να διενεργούν δειγματοληπτικό έλεγχο **σε ποσοστό τουλάχιστον 5%** επί των φωτοαντιγράφων που υποβλήθηκαν (με τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχου σε μεγαλύτερο ποσοστό φωτοαντιγράφων στην περίπτωση που αυτό κρίνεται απαραίτητο), προκειμένου να εξακριβώσουν την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτά (αριθ. Α.Τ.Δ. 1151828 ΕΞ 2014/14.11.2014 έγγραφο του Αυτοτελούς Τμήματος Διοίκησης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε., με το οποίο κοινοποιήθηκε σε όλες τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών το αριθ. ΔΙΑΔΙΠΥΔ/ Φ.15/οικ.28580 όμοιο της Διεύθυνσης Απλούστευσης Διαδικασιών και Παροχής Υπηρεσιών Δημοσίου της Γενικής Διεύθυνσης Μεταρρυθμιστικής Πολιτικής και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

18.- Με ποιον τρόπο διενεργείται ο δειγματοληπτικός έλεγχος, κατά τα ανωτέρω;

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος των φορέων διενεργείται με την συνδρομή των υπηρεσιών ή των φορέων που εξέδωσαν τα πρωτότυπα έγγραφα. Συγκεκριμένα, ο φορέας που διενεργεί τον έλεγχο οφείλει να επικοινωνεί με την εκδούσα αρχή (π.χ. Ληξιαρχείο, Πανεπιστήμιο, Ασφαλιστικό φορέα, κ.λπ.) με κάθε πρόσφορο τρόπο και κατά προτίμηση, με το λιγότερο γραφειοκρατικό μέσο (πρωτίστως με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με τηλέφωνο και δευτερευόντως με ΦΑΞ ή με διοικητική

αλληλογραφία), προκειμένου να επαληθεύσει την ακρίβεια των στοιχείων που εμπεριέχονται στα υπό έλεγχο **φωτοαντίγραφα**. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστωθεί παραποιημένο ή πλαστό φωτοαντίγραφο, όχι μόνο επιβάλλονται οι κυρώσεις του Ν. 1599/1986 ή άλλες ποινικές κυρώσεις, αλλά ανακαλείται αμέσως και η διοικητική ή άλλη πράξη, για την έκδοση της οποίας χρησιμοποιήθηκαν τα φωτοαντίγραφα αυτά, σύμφωνα με τις διατάξεις του έκτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 (βλέπε έγγραφο, όπως η προηγούμενη με α/α 17 ερώτηση και αντίστοιχη απάντηση).

19.- Όπως προαναφέρθηκε, με τις διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν.4250/2014, καθορίζεται, μεταξύ των άλλων, ο τρόπος υποβολής στους φορείς της περίπτωσης α' της ίδιας παραγράφου, ευκρινών φωτοαντιγράφων από αντίγραφα ιδιωτικών και αλλοδαπών εγγράφων, τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο. Πέραν των διατάξεων αυτών, υφίστανται διατάξεις, που αφορούν στην επικύρωση αντιγράφων εγγράφων από δικηγόρους και συμβολαιογράφους;

α) Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν. 4194/2013 (Α' 208), στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνεται: «Η έκδοση επικυρωμένων αντιγράφων κάθε είδους εγγράφων. Τα αντίγραφα αυτά έχουν πλήρη ισχύ ενώπιον οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, καθώς και έναντι ιδιωτών, φυσικών ή νομικών προσώπων».

β) Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2830/2000 (Α' 96), ο συμβολαιογράφος είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός, με καθήκοντα, μεταξύ άλλων: «Να εκδίδει απόγραφα ή αντίγραφα των εγγράφων του εδαφίου α', καθώς και αντίγραφα των προσαρτημένων και αναφερομένων σε αυτά εγγράφων» (**Σημείωση:** Το εδάφιο α' αναφέρει: «α. Να συντάσσει και να φυλάσσει έγγραφα συστατικά ή αποδεικτικά δικαιοπραξιών και δηλώσεων των ενδιαφερομένων όταν η σύνταξη των εγγράφων αυτών είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το νόμο ή όταν οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να προσδώσουν σε αυτά κύρος δημοσίου εγγράφου»).

Επίσης, με τις διατάξεις των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 13 του Ν. 2830/2000, ο συμβολαιογράφος χορηγεί αντίγραφα συμβολαιογραφικών εγγράφων, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές.

20.- Απαιτείται η επικύρωση των πράξεων που είναι αναρτημένες στο διαδίκτυο;

Οι πράξεις που είναι αναρτημένες στο διαδίκτυο δεν επικυρώνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ.5 του άρθρου 4 του Ν. 3861/2010 (Α' 112), όπως ισχύει. Αρκεί η επίκληση του ΑΔΑ για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των αναρτημένων πράξεων τόσο κατά τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ φορέων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

1.- Ποιες είναι οι αρμόδιες Υπηρεσίες που βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής;

Όλες οι διοικητικές αρχές, επομένως και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. και τα Κ.Ε.Π. υποχρεούνται να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής κάθε ενδιαφερομένου (παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999 - Α' 45, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 - Α' 138).

2.- Βάσει ποιών νομιμοποιητικών εγγράφων βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής των Ελλήνων πολιτών στις διοικητικές Αρχές, επομένως και στις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε.;

Η βεβαίωση της υπογραφής για τους Έλληνες πολίτες γίνεται βάσει του δελτίου ταυτότητας, της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής, του διαβατηρίου, της άδειας οδήγησης ή του ατομικού βιβλιαρίου υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων.

(παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 11 του Ν. 3230/2004 - Α' 44 και το άρθρο 25 του Ν. 3731/2008 - Α' 263).

3.- Βάσει ποιών νομιμοποιητικών εγγράφων βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής των πολιτών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τις διοικητικές Αρχές, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε.;

Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών κρατών - μελών της Ε.Ε. γίνεται βάσει του δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου τους (παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει) και με την επίδειξη, όταν τούτο απαιτείται, των εγγράφων που προβλέπονται στις διατάξεις του Π.Δ. 106/2007 (Α' 135), όπως ισχύουν.

4.- Πως βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής υπηκόων τρίτων χωρών, από τις διοικητικές Αρχές, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε.;

Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής υπηκόων τρίτων χωρών γίνεται βάσει του διαβατηρίου τους ή άλλου εγγράφου βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδός τους στη χώρα ή των εγγράφων που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές (παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει).

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 26 του Ν. 4251/2014 (Α' 80), με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, ορίζεται ότι: «Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πολίτες τρίτης χώρας, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις και θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής και γενικά δεν αποδεικνύουν ότι έχουν εισέλθει και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα. Σε πολίτες τρίτων χωρών που είναι αντικειμενικά στερούμενοι διαβατηρίου αναγνωρίζεται δικαίωμα συναλλαγής με τις αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο υπηρεσίες με μόνη την επίδειξη της άδειας διαμονής τους».

5.- Νομιμοποιούνται οι Διοικητικές Αρχές να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής των ενδιαφερομένων, με την επίδειξη της στρατιωτικής τους ταυτότητας;

Οι Διοικητικές Αρχές νομιμοποιούνται να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής με την επίδειξη της στρατιωτικής ταυτότητας του ενδιαφερομένου, δεδομένου ότι:

α) οι διατάξεις των άρθρων 3 και 11 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύουν, αναφέρονται γενικά σε δελτίο ταυτότητας και δεν διακρίνουν μεταξύ δελτίων «αστυνομικής ταυτότητας» και «στρατιωτικής ταυτότητας».

β) η αρμοδιότητα των στρατιωτικών αρχών για την έκδοση στρατιωτικών ταυτοτήτων προβλέπεται από σχετική νομοθεσία (Ν.Δ. 127/1969 - Α' 29, όπως ισχύει) και

γ) με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 του προαναφερθέντος Ν.Δ., σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 1599/1986, ρητά ορίζεται ότι ως ταυτότητα κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού νοούνται και οι στρατιωτικές ταυτότητες. (**ΣΧΕΤΙΚΟ:** το αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/4463/2.3.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους - Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Φ.416/68149/Σ.1196/12.2.2007 έγγραφο του Γ.Ε.ΕΘ.Α, τα οποία είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.: www.ydmed.gov.gr, στην διαδρομή: Αρχείο ανακοινώσεων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του τ. Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που παραπέμπει στην ιστοσελίδα: www.gsra.gr, στην διαδρομή Δημόσια Διοίκηση/ Σχέσεις Κράτους-Πολίτη/ Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής).

6.- Σε ποιες περιπτώσεις δεν απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής;

Όταν ο ενδιαφερόμενος προσέρχεται αυτοπροσώπως για υποθέσεις του στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, προσκομίζοντας το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα πρωτότυπα νομιμοποιητικά έγγραφα (παρ.1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 4 άρθρου 16 Ν. 3345/2005).

7.- Το έγγραφο, επί του οποίου γίνεται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, απαιτείται να είναι σχετικό ή συναφές με το έργο της Υπηρεσίας, από την οποία ζητά την βεβαίωση ο πολίτης;

Η υποχρέωση για την βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής καλύπτει κάθε περίπτωση και **δεν** απαιτείται να είναι σχετική ή συναφής με το έργο της Υπηρεσίας, από την οποία ζητά την βεβαίωση ο πολίτης.

8.- Μπορούν οι δικηγόροι να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής;

Στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως ισχύει, **δεν προβλέπεται** η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών από δικηγόρους. Οι δικηγόροι βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής του εντολέα τους, μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν.4194/2013 (Α' 208), όπου ορίζεται ότι στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνεται και «η βεβαίωση της γνησιότητας της υπογραφής του εντολέα του, όπως προβλέπεται στο άρθρο 42 της παραγράφου 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και σε κάθε άλλη ειδική διάταξη».

9.- Μπορούν οι πλοίαρχοι εμπορικών πλοίων να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής;

Σύμφωνα με την αριθ. 354/2009 γνωμοδότηση του Ζ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., ο **πλοίαρχος εμπορικού πλοίου «έχει... και τη δυνατότητα βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής τόσο των μελών του πληρώματος του πλοίου όσο και του ιδίου**, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 11 και 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, με τις οποίες θεσπίζεται ρητά η υποχρέωση των διοικητικών αρχών για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου» (αριθ. Δ6 1039996 ΕΞ 2010/26.3.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών και των επισυναπτόμενων σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/3435/18.2.2010 εγγράφου της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και της αριθ. 354/2009 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.).

10. Νομιμοποιείται υπάλληλος διοικητικής αρχής, που έχει ορισθεί ως υπεύθυνος να προβαίνει στη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, να βεβαιώνει το γνήσιο της δικής του υπογραφής, σε εξουσιοδότηση, ως εξουσιοδοτών πρόσωπο, καθώς και σε εξουσιοδότηση τρίτου, ως εξουσιοδοτούμενος;

Υπάλληλος διοικητικής αρχής, που έχει ορισθεί ως υπεύθυνος να προβαίνει στη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, δεν νομιμοποιείται να βεβαιώνει το γνήσιο της δικής του υπογραφής, σε εξουσιοδότηση, ως εξουσιοδοτών πρόσωπο, ούτε όμως και σε εξουσιοδότηση τρίτου, ως εξουσιοδοτούμενος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 του Ν. 3528/2007 (Α' 26).

Πρόδηλο είναι ότι η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής θα γίνει είτε από τον κατά νόμο αναπληρωτή του εν λόγω υπαλλήλου, είτε από υπάλληλο άλλης Διοικητικής Αρχής.

11.- Είναι δυνατή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής σε λευκό χαρτί ή σε προεκτυπωμένα έντυπα υπεύθυνης δήλωσης, επί των οποίων δεν έχει συμπληρωθεί το περιεχόμενο της δήλωσης ή βεβαίωσης του ενδιαφερομένου;

Δεν είναι επιτρεπτή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής σε λευκό χαρτί, ούτε και σε έντυπα (π.χ. εξουσιοδότηση), στα οποία έχουν συμπληρωθεί μόνο οι ενδείξεις των στοιχείων ταυτότητας του ενδιαφερομένου, καθώς αυτά δεν αποτελούν έγγραφα, κατά τα ανωτέρω, γιατί η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται μόνο επί εγγράφων, δηλαδή κειμένων, στα οποία περιλαμβάνεται η δήλωση της βούλησης του ενδιαφερομένου ή άλλο στοιχείο προορισμένο ή πρόσφορο να αποδείξει γεγονός που έχει έννομη σημασία (Σχετική η αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ.).

12.- Υποχρεούνται οι διοικητικές αρχές, επομένως και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., από τις οποίες ζητείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, να ελέγχουν το επιλήψιμο των σχετικών εγγράφων;

Δεν προκύπτει, από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 11 Ν. 2690/1999, όπως αυτές συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 16 Ν. 3345/2005 (Α' 138), υποχρέωση των Διοικητικών αρχών, επομένως και των Υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε, από τις οποίες ζητείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, να ελέγχουν το επιλήψιμο του περιεχομένου των σχετικών εγγράφων. Ωστόσο, δεν μπορεί να βεβαιωθεί το γνήσιο της υπογραφής σε δήλωση προδήλως παράνομη, καθώς η Διοίκηση δεν μπορεί να συμπράξει σε παράνομες πράξεις.

Σχετική με το θέμα αυτό είναι και η αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σύμφωνα με την οποία: «Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής προϋποθέτει απαραίτητα έγγραφο κείμενο και δεν νοείται επί άγραφης σελίδας. Αφορά, όμως, μόνο το γνήσιο της υπογραφής του ενδιαφερομένου και όχι το περιεχόμενο του εγγράφου. Το όργανο της διοικητικής αρχής ή του Κ.Ε.Π. από το οποίο ζητείται η βεβαίωση δεν έχει υποχρέωση να ελέγξει το περιεχόμενο του εγγράφου ούτε δικαιούται να αρνηθεί τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, εκτός αν από αυτό (περιεχόμενο του εγγράφου) ή από σχετική δήλωση του ίδιου του ενδιαφερομένου προκύπτει κατά τρόπο πρόδηλο τέλεση ποινικού αδικήματος ή αντίθεση στα χρηστά ήθη ή αν υπάρχει προγενέστερη ή ταυτόχρονη καταγγελία τρίτου σε σχέση με το έγγραφο επί του οποίου ζητείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής».

13.- Είναι δυνατή η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου σε ξενόγλωσσο κείμενο, το οποίο πρόκειται να υποβληθεί σε αλλοδαπή αρχή;

Την βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να ζητήσει από οποιαδήποτε διοικητική αρχή, ανεξαρτήτως της γλώσσας, στην οποία το σχετικό

έγγραφο έχει συνταχθεί, καθώς από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δεν προκύπτει αντίστοιχη διάκριση με κριτήριο την γλώσσα σύνταξης.

Επίσης, από τις κείμενες διατάξεις δεν προκύπτει απαγόρευση στην Διοίκηση να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής επί εγγράφου, το οποίο θα υποβληθεί σε αλλοδαπή αρχή.

Σχετική με το θέμα αυτό είναι και η αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., σύμφωνα με την οποία: «Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται ανεξάρτητα από τη γλώσσα στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο επί του οποίου τίθεται η υπογραφή, δηλαδή επί ξενόγλωσσων εγγράφων δεν απαιτείται να υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο και μετάφραση αυτού, αφού το όργανο της διοικητικής αρχής ή του Κ.Ε.Π., από το οποίο ζητείται η βεβαίωση, δεν υποχρεούται να αναγνώσει το έγγραφο».

(αριθ. 1068565/774/0006Δ/27.7.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_14913_12952/11.7.2006 όμοιο έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους - Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και αριθ. 1080704/2215/0001Α/Φ71/30.8.2007 έγγραφο της Δ/νσης Διοικητικού του της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/19787/21.8.2007 όμοιο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους - Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης).

14.- Η επισημειωματική πράξη, για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, γίνεται μόνο στο σώμα του κειμένου του εγγράφου, το οποίο ζητείται η βεβαίωση ή και σε ξεχωριστό έγγραφο;

Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται με σχετική επισημειωματική πράξη, αποκλειστικά επί του εγγράφου, το οποίο περιλαμβάνει την βούληση του δηλούντος και είναι δυνατή επί εγγράφων που έχουν διορθώσεις ή κενά.

(βλέπε τα έγγραφα που αναφέρονται στην προηγούμενη ερώτηση).

15.- Τι αναγράφει στην σχετική επισημειωματική πράξη ο υπάλληλος της Διοικητικής αρχής, που έχει ορισθεί ως υπεύθυνος να προβαίνει στη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών;

Για την βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών, γίνεται σχετική επισημειωματική πράξη στο σώμα του κειμένου του εγγράφου, επί του οποίου ζητείται η παραπάνω βεβαίωση, από τον υπεύθυνο υπάλληλο της διοικητικής Αρχής, ο οποίος αναγράφει, χειρόγραφα ή με ανάλογη ορθογώνια σφραγίδα:

(α) Τον τίτλο του φορέα και την Υπηρεσία του υπαλλήλου, που ενεργεί την θεώρηση (π.χ. Υπουργείο Οικονομικών - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων - Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης- Τελωνείο ...).

(β) Τη φράση «Βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του ...».

(γ) Το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο του ενδιαφερομένου, του οποίου βεβαιώνεται η γνησιότητα της υπογραφής.

(δ) Τον αριθμό του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου νομιμοποιητικού εγγράφου στοιχείου (άρθρου 3 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει) του ενδιαφερομένου προσώπου, του οποίου βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής.

(ε) Τον τόπο και την ημερομηνία θεώρησης.

Κατόπιν, ο αρμόδιος υπάλληλος θέτει τηνεπίσημη (στρογγυλή) σφραγίδα της Υπηρεσίας του, αναγράφει το ονοματεπώνυμό του και υπογράφει την πράξη της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:Για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υπογράψει ενώπιον του υπεύθυνου υπαλλήλου της Υπηρεσίας που ενεργεί την βεβαίωση.

(σελ. 80- 81 Κανονισμού Επικοινωνίας Δημόσιων Υπηρεσιών).

16.- Πως βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής πολιτών, στα νομιμοποιητικά έγγραφα των οποίων αναγράφεται η φράση «αδυναμία υπογραφής»;

α) Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής πολιτών, στα νομιμοποιητικά έγγραφα των οποίων (δελτίο ταυτότητας, προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής κ.λπ) γράφεται, στο πεδίο «υπογραφή κατόχου», η φράση «αδυναμία υπογραφής» (όπως στις περιπτώσεις αναλφάβητων κ.λπ.), γίνεται σύμφωνα με ό,τι αναγράφει η ταυτότητά τους ή άλλο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο.

Επομένως, στην επισημειωματική πράξη, οι υπεύθυνοι υπάλληλοι των Υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε., που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής των πολιτών, συμπληρώνουν τη σχετική φράση, ως εξής: «Βεβαιώνεται η αδυναμία υπογραφής του (ονοματεπώνυμο) του (πατρώνυμο), με Α.Δ.Τ./ ή αριθμό άλλου εγγράφου στοιχείου:.....».

β) Δεδομένου ότι δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής αναλφάβητου πολίτη, ακολουθείται και η παρακάτω διοικητική πρακτική:

- η αναγραφή «σταυρού» ή ένδειξης «X» από τον αναλφάβητο πολίτη ή
- άλλο πρόσωπο (π.χ. ο υπάλληλος) αναγράφει τα αρχικά του ονόματος και του επωνύμου του αναλφάβητου πολίτη και αυτός τα αντιγράφει.

(αριθ. 1014848/165/0006Δ/16.2.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/2463/31.1.2007 όμοιο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης).

17.- Μπορούν οι διοικητικές αρχές να βεβαιώνουν το γνήσιο της υπογραφής σε ιδιόχειρη διαθήκη;

Επί ιδιόγραφης δήλωσης διανομής περιουσιακών στοιχείων (ιδιόχειρης διαθήκης) δεν μπορεί να βεβαιωθεί, από Διοικητική Αρχή, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., το γνήσιο της υπογραφής, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, Ν. 2690/1999, καθώς η σύνταξη και η νομιμότητα αυτής διέπεται από ειδικές διατάξεις (αριθ. Α.Τ.Δ. 1157168 ΕΞ2014/26.11.2014 έγγραφο του Αυτοτελούς Τμήματος Διοίκησης της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/27238/12.12.2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

18.- Πως ορίζονται οι υπεύθυνοι υπάλληλοι, που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής;

Από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας τους.

19.- Ποια προσωπικά του στοιχεία, πρέπει να αναγράφει ο εξουσιοδοτών σε εξουσιοδότηση που συντάσσεται σε ιδιωτικό έγγραφο;

Στην περίπτωση που η εξουσιοδότηση συντάσσεται σε ιδιωτικό έγγραφο, ο εξουσιοδοτών πρέπει να αναγράφει σε αυτό τα παρακάτω στοιχεία, τα οποία συμπίπτουν με τα στοιχεία που απαιτούνται για την πράξη της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής, η οποία, άλλωστε, διενεργείται επί του εγγράφου της εξουσιοδότησης:

- α) Το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμό του και
- β) Τον αριθμό του δελτίου αστυνομικής του ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης αρμόδιας αρχής ή του διαβατηρίου του ή της άδειας οδήγησης ή του ατομικού του βιβλιαρίου υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων, εφόσον είναι Έλληνας πολίτης.
 - β1) Τον αριθμό του δελτίου ταυτότητάς του ή του διαβατηρίου του, εφόσον είναι πολίτης Κράτους- Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - β2) Τον αριθμό του διαβατηρίου του ή άλλου εγγράφου, με το οποίο επιτρέπεται η είσοδος του στη χώρα ή σχετικών εγγράφων που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές, στις άλλες περιπτώσεις αλλοδαπών.

(βλέπε, επίσης, και τις με α/α 2, 3, 4 και 5 ερωτήσεις και αντίστοιχες απαντήσεις της ίδιας ενότητας).

20.- Για τη σύνταξη της εξουσιοδότησης είναι ορθό να χρησιμοποιείται, αυτοτελώς, το υπόδειγμα της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/86;

Για τη σύνταξη της εξουσιοδότησης είναι ορθό να μην χρησιμοποιείται, αυτοτελώς, το υπόδειγμα της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, καθώς αυτό έχει σχεδιασθεί για την εξυπηρέτηση διαφορετικών συναλλαγών με τις δημόσιες υπηρεσίες. Στην περίπτωση, όμως, που οι πολίτες έχουν χρησιμοποιήσει αυτοτελώς έντυπο υπεύθυνης δήλωσης για την σύνταξη εξουσιοδότησης, αυτό πρέπει να γίνεται αποδεκτό από τις διοικητικές Αρχές, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., για την αποφυγή τλαιπωρίας τους, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τα αναφερόμενα, στην απάντηση της με α/α 19 προηγούμενης ερώτησης, στοιχεία.

Με τις διατάξεις της αριθ. ΔΙΑΔΠ/Α1/18368/25.9.2002 (Β' 127) απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης δόθηκε η δυνατότητα στο έντυπο της αίτησης των πολιτών να ενσωματώνεται και υπεύθυνη δήλωση, στην οποία ο πολίτης μπορεί να συντάξει και εξουσιοδότηση προς άλλο πρόσωπο για να διεκπεραιώσει την υπόθεσή του, συμπληρώνοντας το σχετικό πεδίο. Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση είναι επιπλέον υπεύθυνη δήλωση και εξουσιοδότηση.

(αριθ. 114395/13/0006Δ/5.1.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΑΔΠ/Α/26452/8.12.2006 όμοιο της Διεύθυνσης Απλούστευσης Διαδικασιών και Παραγωγικότητας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης)

21.- Μπορούν πρόσωπα εφοδιασμένα με πληρεξούσιο να συμπληρώνουν και να υπογράφουν υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986, για λογαριασμό τρίτων;

Σύμφωνα με την αριθ. 563/2005 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., που έγινε δεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, πρόσωπα εφοδιασμένα με πληρεξούσιο ειδικό για την διεκπεραίωση μιας υποθέσεως και στα πλαίσια αυτής μπορούν να συμπληρώνουν και να υπογράφουν για λογαριασμό τρίτων, υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του Ν. 1599/86. Τέτοιες

δηλώσεις, επίσης, πολύ περισσότερο, μπορούν να υπογράψουν και πρόσωπα που χωρίς να συνδέονται ή να έχουν σχέση με το χειρισμό οποιασδήποτε υποθέσεως, εξουσιοδοτούνται ειδικά για το σκοπό αυτό και στο σχετικό (ειδικό) πληρεξούσιο αναγράφεται επακριβώς το περιεχόμενο των δηλώσεων που πρόκειται να υπογράψουν.

**ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΑΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ**

**ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ1': ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ**

1.- Ποια είναι τα μέσα απόδειξης των στοιχείων της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως αντικαταστάθηκαν και ισχύουν με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263), «Τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες, αποδεικνύονται από το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριό την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων»

Συνεπώς, οι Υπηρεσίες υποχρεούνται να αποδέχονται, για την διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει σήμερα (π.χ. βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου, επικύρωση αντιγράφων εγγράφων στις περιπτώσεις που προβλέπεται, υποβολή αιτήσεων προς την Διοίκηση, παραλαβή τελικών διοικητικών πράξεων κ.ά.), καθώς και των λοιπών διοικητικών διαδικασιών αρμοδιότητάς τους, ως μέσα απόδειξης των στοιχείων της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών τα κατωτέρω: α) το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας, β) την σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής, γ) το διαβατήριο, δ) την άδεια οδήγησης, ε) το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων.

2.- Στις συναλλαγές των Ελλήνων πολιτών με τη Διοίκηση επιβάλλεται η επίδειξη του πρωτοτύπου των προαναφερομένων εγγράφων;

Για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών, κατά τις συναλλαγές τους με τη Διοίκηση, **επιβάλλεται η επίδειξη του πρωτοτύπου** των προαναφερόμενων εγγράφων.

3.- Κατά την διεκπεραίωση κάθε διοικητικής διαδικασίας, ποια στοιχεία του ενδιαφερομένου πρέπει να αναγράφονται;

Κατά την διεκπεραίωση κάθε διαδικασίας θα αναγράφονται τα στοιχεία εκείνου του μέσου απόδειξης που επιδεικνύεται από τον πολίτη, όπως π.χ. στην περίπτωση που επιδεικνύεται η άδεια οδήγησης αναγράφεται ο αριθμός της άδειας αυτής, στην περίπτωση που επιδεικνύεται το ατομικό βιβλιάριο υγείας αναγράφεται ο αριθμός μητρώου του ασφαλισμένου κ.λπ.

4.- Το προσκομισθέν ατομικό βιβλιάριο υγείας γίνεται αποδεκτό από την Διοίκηση, ακόμα και αν δεν έχει θεωρηθεί για το τρέχον έτος ή η άδεια οδήγησης, ακόμα και αν έχει λήξει;

Γίνονται δεκτά το ατομικό βιβλιάριο υγείας, ακόμα και αν δεν έχει θεωρηθεί για το τρέχον έτος, καθώς και η άδεια οδήγησης, ακόμα και αν έχει λήξει, με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν μεταβληθεί τα βασικά στοιχεία του κατόχου τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Είναι προφανές ότι ο κάτοχος είναι υπεύθυνος να δηλώνει την τυχόν μεταβολή των στοιχείων του (π.χ. αλλαγή επωνύμου).

5.- Ποια είναι η αποδεικτική ισχύς του διαβατηρίου «παλαιού τύπου» και του δελτίου «παλαιού τύπου» ή της «κομμένης» αστυνομικής ταυτότητας, κατά την διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών Ελλήνων πολιτών;

α) Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα βασικά στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου που κατέχει το διαβατήριο (π.χ. όνομα, επώνυμο, έτος γέννησης κ.λπ.)

και τα οποία είναι απαραίτητα για τις συναλλαγές του με την Διοίκηση είναι σταθερά (αμετάβλητα) και με σκοπό την ταχύτερη και καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, τα διαβατήρια «παλαιού τύπου» ως επίσημα έγγραφα του ελληνικού κράτους, αποδεικτικά των εν λόγω στοιχείων, **γίνονται δεκτά για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας των ενδιαφερομένων κατά την διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του «Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας»**, όπως π.χ. υποβολή αιτήσεων προς την Διοίκηση, επικύρωση αντιγράφων εγγράφων στις περιπτώσεις που προβλέπεται, βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής. Αντίθετα, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά ως ταξιδιωτικά έγγραφα, λόγω μεταβολής του θεσμικού πλαισίου έκδοσής τους.

β) Για τους ίδιους λόγους **γίνονται δεκτά αποκλειστικά για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας προσώπου, κατά την διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών, και τα δελτία «παλαιού τύπου» ή «κομμένης» αστυνομικής ταυτότητας**(αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ.5812/6.3.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

Επίσης, οι παλαιού τύπου ταυτότητες, στις οποίες, λόγω παρέλευσης πολλών ετών από την έκδοσή τους δεν είναι αναγνωρίσιμο το πρόσωπο που προσκομίζει την ταυτότητα σε σχέση με τη φωτογραφία του δελτίου, ως επίσημα έγγραφα του Ελληνικού κράτους γίνονται δεκτά για την απόδειξη των στοιχείων ταυτότητας των ενδιαφερομένων, κατά τη διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών (αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/7974/18.4.2007 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Είναι προφανές ότι ο κάτοχος των προαναφερθέντων εγγράφων είναι υπεύθυνος να δηλώνει την τυχόν μεταβολή των στοιχείων του (π.χ. αλλαγή επωνύμου).

6.- Γίνεται δεκτό το δελτίο ταυτότητας πολιτών Κρατών- Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), του οποίου έχει λήξει ο χρόνος ισχύος του, κατά την διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις διοικητικές Αρχές, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε.:

Γίνεται δεκτό το δελτίο ταυτότητας πολιτών Κρατών- Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), του οποίου έχει λήξει ο χρόνος ισχύος, όταν το προσκομίζουν για την διεκπεραίωση υποθέσεων τους στις διοικητικές Αρχές, επομένως και στις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητάς τους, δεδομένου ότι:

α) Εφόσον για τους Έλληνες πολίτες, στις διοικητικές διαδικασίες γίνονται δεκτά, μεταξύ άλλων, για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητάς τους τα δελτία «παλαιού τύπου» ή η «κομμένη» αστυνομική ταυτότητα (βλέπε έγγραφο προηγούμενης ερώτησης) και για τους πολίτες Κρατών- Μελών της Ε.Ε., η ταυτότητα των οποίων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως ισχύει, αποδεικνύεται και από το δελτίο ταυτότητας, αναλογικά εφαρμόζεται το ίδιο με τους ημεδαπούς, γιατί η απόδειξη των στοιχείων ταυτότητας από δελτίο ταυτότητας που έχει λήξει δεν διαφοροποιείται ανάλογα με την υπηκοότητα του κατόχου της ταυτότητας.

β) Αφού το δελτίο ταυτότητας που έχει λήξει θεωρείται, γενικά, ως έγγραφο ικανό για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας του κατόχου του, για την διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων, πρόκειται για μια κατηγορική ιδιότητα αυτού, η οποία δεν αλλοιώνεται όταν αφορά σε δελτίο ταυτότητας πολιτών κρατών- μελών της Ε.Ε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Είναι προφανές ότι ο κάτοχος είναι υπεύθυνος να δηλώνει την τυχόν μεταβολή των στοιχείων του (π.χ. αλλαγή επωνύμου).

(αριθ. Δ6Δ 1123004 ΕΞ 2012/6.9.2012 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 9725-1/321109/17.7.2012 όμοιο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη).

7.- Τι ισχύει ως προς τα μέσα απόδειξης των στοιχείων της ταυτότητας των πολιτών-υπηκόων τρίτων χωρών, που έχουν κυρώσει τη Συνθήκη Σένγκεν;

Σύμφωνα με το αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/19497/21.9.2012 (ΑΔΑ: Β4ΘΓΧ-ΡΧΙ) έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. και τα μνημονευόμενα σε αυτό με αριθ.Φ.3497.13/ΑΣ 39223/8.9.2011 και 1016/6/377 α' /20.8.2012 όμοια της Διεύθυνσης Δικαιοσύνης, Εσωτερικών Υποθέσεων & Σένγκεν του Υπουργείου Εξωτερικών και του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, αντίστοιχα:

α) Δικαιούχοι του δικαιώματος της **ελεύθερης κυκλοφορίας** στο χώρο Σένγκεν λογίζονται, πέραν των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και των μελών της οικογενείας τους και οι υπήκοοι τρίτων χωρών και τα μέλη οικογενείας τους, δυνάμει αντίστοιχων συμφωνιών, που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ε.Ε. και των εν λόγω χωρών.

Οι πολίτες της **Ελβετίας**, της **Νορβηγίας**, της **Ισλανδίας** και του **Λιχτενστάιν**, των οποίων οι χώρες τους έχουν συνάψει σχετικές Συμφωνίες με την Ε.Ε., απολαύουν δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας ισοδυνάμου με εκείνο των πολιτών της Ε.Ε.

Εφόσον οι πολίτες των ανωτέρω χωρών **εξομοιώνονται** ως προς το δικαίωμα εισόδου τους στην Ελλάδα με τους πολίτες κρατών- μελών της Ε.Ε., **αναλογικά** θα εφαρμόζεται και σε αυτούς, **ως προς το ειδικότερο ζήτημα του τύπου των εγγράφων που δύνανται να επιδεικνύουν κατά την είσοδο στη χώρα**, η Οδηγία 2004/38/ΕΚ (Π.Δ. 106/2007- Α' 135) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004, που προβλέπει ότι: «...τα κράτη μέλη επιτρέπουν την είσοδο στην επικράτειά τους σε κάθε πολίτη της Ένωσης, ο οποίος φέρει **ισχύον** δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο...» (άρθρο 5).

β) Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 της προαναφερθείσας Οδηγίας και της παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263), προκύπτει ότι τα στοιχεία ταυτότητας των πολιτών των ως άνω χωρών, που έχουν κυρώσει την Συνθήκη Σένγκεν, αποδεικνύονται από τα έγγραφα με τα οποία αποδεικνύονται και τα στοιχεία ταυτότητας των πολιτών κράτους-μέλους της Ε.Ε., δηλαδή **πρωτότυπο** δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο **σε ισχύ**.

Συνεπώς, για τους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίες έχουν κυρώσει τη Συνθήκη Σένγκεν (δηλαδή της **Ελβετίας**, της **Νορβηγίας**, της **Ισλανδίας** και του **Λιχτενστάιν**), οι Διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π. υποχρεούνται να αποδέχονται το **πρωτότυπο** δελτίο ταυτότητας ή το διαβατήριο **σε ισχύ**, για την **διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών** (όπως π.χ. βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου), που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, όπως ισχύει).

(αριθ. Δ6Δ 1146859 ΕΞ 2012/24.10.2012 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/19497/21.9.2012 (ΑΔΑ: Β4ΘΓΧ-ΡΧΙ) έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

8.- Ποια είναι η αποδεικτική ισχύς του «Δελτίου αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού (γνωστό και ως «Ροζ κάρτα»)» και της «Άδειας παραμονής αλλοδαπού»;

«Δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού (γνωστό και ως «Ροζ κάρτα»)» και η «Άδεια παραμονής αλλοδαπού», τα οποία εκδίδονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, γίνονται αποδεκτά από τις διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. της χώρας, για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας των αλλοδαπών πολιτών,

κατά την διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει.

(αριθ. Δ6Δ 1119070 ΕΞ 2013/26.7.2013 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/10991/27.5.2013 (ΑΔΑ: ΒΕΧ4Χ-ΞΧΓ) έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

9.- Τα αιτήματα προς τη Διοίκηση μπορούν να υποβάλλονται από τους άμεσα ενδιαφερομένους ή μπορούν να υποβάλλονται και από τρίτα πρόσωπα;

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 «Αίτηση του ενδιαφερομένου για την έκδοση διοικητικής πράξης απαιτείται όταν το προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις».

Επομένως:

α) Τα αιτήματα προς την Διοίκηση, για την διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και η παραλαβή των τελικών πράξεων, γίνονται από τους άμεσα ενδιαφερομένους. Και τούτο, προκειμένου να αποδεικνύεται, αφενός η ταυτότητα του ενδιαφερομένου και αφετέρου να διασφαλίζονται τα έννομα αποτελέσματα της βούλησής του, είτε αφορά στην έκδοση πράξης, είτε σε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία.

β) Για τους ίδιους λόγους, τρίτα πρόσωπα μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις και να παραλαμβάνουν τελικές πράξεις, αντί των άμεσα ενδιαφερομένων, **μόνο** όταν φέρουν την νόμιμη, για το σκοπό αυτό, εξουσιοδότηση, στην οποία έχει βεβαιωθεί το γνήσιο της υπογραφής του άμεσα ενδιαφερομένου, από οποιαδήποτε Διοικητική Αρχή, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ2: ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ

10.- Δικαιούνται οι δικηγόροι να παραλαμβάνουν έγγραφα διοικητικών υπηρεσιών, χωρίς έγγραφη εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο των εντολέων τους;

Οι δικηγόροι δεν θεωρούνται τρίτα πρόσωπα όταν εκπροσωπούν τους εντολείς τους και **δικαιούνται να παραλαμβάνουν έγγραφα διοικητικών υπηρεσιών, χωρίς έγγραφη εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο**, γιατί ως εξουσιοδότηση προς το πρόσωπό τους ισχύει και αρκεί η νόμιμη προφορική εντολή που τους δίδεται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4194/2013 (Α' 208). Ειδικότερα:

α) Όταν ο δικηγόρος υποβάλλει και υπογράφει την αίτηση για λογαριασμό του πελάτη του, παρακολουθεί την πορεία της και παραλαμβάνει την τελική πράξη χωρίς άλλη διαδικασία ή απαίτηση.

β) Όταν η αίτηση έχει ήδη υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο ή τρίτο και προσέρχεται δικηγόρος για την παρακολούθησή της ή την παραλαβή της τελικής διοικητικής πράξης, τότε του ζητείται να δηλώσει επί τόπου την πληρεξουσιότητά του, το ονοματεπώνυμό του, την διεύθυνσή του και τον αριθμό μητρώου του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο ανήκει.

11.- Πως ικανοποιούν οι διοικητικές Αρχές, επομένως και οι Υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., τα αιτήματα πρόσβασης των δικηγόρων σε έγγραφα;

Οι διοικητικές Αρχές, επομένως και οι Υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., ικανοποιούν τα **αιτήματα πρόσβασης σε έγγραφα** (διοικητικά ή ιδιωτικά), **εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει, ανεξάρτητα αν το αίτημα αυτό έχει υποβληθεί από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο ή από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του.**

(αριθ.1097289 /0006Δ/19.10.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και

Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/16766/25.9.2009 όμοιο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών).

12.- Θεωρούνται οι δικηγόροι τρίτα πρόσωπα όταν εκπροσωπούν νομικά πρόσωπα, εταιρείες, ΟΤΑ, σωματεία κ.λπ. στις διοικητικές Αρχές, επομένως και στις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα;

Οι δικηγόροι δεν θεωρούνται τρίτα πρόσωπα όταν εκπροσωπούν νομικά πρόσωπα, εταιρείες, ΟΤΑ, σωματεία κ.λπ. στις διοικητικές Αρχές, επομένως και στις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα, καθόσον από την κείμενη νομοθεσία ουδεμία διάκριση γίνεται, με βάση την υπόσταση του ενδιαφερομένου, αν είναι δηλαδή φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Συνεπώς και στις περιπτώσεις αυτές ισχύει και αρκεί η νόμιμη προφορική εντολή που τους δίδεται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4194/2013, προκειμένου να υποβάλουν αιτήσεις και να παραλαμβάνουν έγγραφα, για λογαριασμό του εντολέα τους (βλέπε ερώτηση με α/α 10 και αντίστοιχη απάντηση της ίδιας ενότητας και έγγραφο της προηγούμενης ερώτησης).

13.- Υπό ποιες προϋποθέσεις μπορούν οι δικηγόροι να υπογράφουν υπεύθυνες δηλώσεις ή έντυπα που υπέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης, για λογαριασμό των εντολέων τους;

Για την υπογραφή υπεύθυνων δηλώσεων ή εντύπων, που υπέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης, από δικηγόρους, για λογαριασμό των εντολέων τους, εφαρμόζεται η αριθ. 563/2005 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., που έχει γίνει δεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σύμφωνα με την οποία «... πρόσωπα εφοδιασμένα με **πληρεξούσιο ειδικό για τη διεκπεραίωση μιας υποθέσεως** και στα πλαίσια αυτής, μπορούν να συμπληρώνουν και να υπογράφουν για λογαριασμό τρίτων, υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του Ν. 1599/86. Τέτοιες δηλώσεις, επίσης, πολύ περισσότερο, μπορούν να υπογράφουν και πρόσωπα που χωρίς να συνδέονται ή να έχουν σχέση με το χειρισμό οποιασδήποτε υποθέσεως, **εξουσιοδοτούνται ειδικά για το σκοπό αυτό και στο σχετικό (ειδικό) πληρεξούσιο** αναγράφεται επακριβώς το περιεχόμενο των δηλώσεων που πρόκειται να υπογράψουν».

14.- Πρέπει οι πληρεξούσιοι δικηγόροι στην αίτηση που υποβάλλουν και υπογράφουν για λογαριασμό των εντολέων τους προς τις διοικητικές αρχές, επομένως και προς τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., κατά την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα, να αναγράφουν τα στοιχεία της ταυτότητας των εντολέων τους;

Προκειμένου να διαπιστώσει η Υπηρεσία αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως ισχύει, **πρέπει** στην αίτηση **να αναγράφονται τα στοιχεία της ταυτότητας του άμεσα ενδιαφερομένου (εντολέα)**, ανεξάρτητα αν το αίτημα αυτό έχει υποβληθεί από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο ή από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. (αριθ. Δ6Δ 1034726 ΕΞ 2013 /26.2.2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.18/ 3097/ 8.2.2013 όμοιο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους- Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ.).

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε΄: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

1.- Ποιος είναι ο ορισμός της επίσημης μετάφρασης;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3712/2008 (Α' 225), όπως ισχύει: «Επίσημη μετάφραση είναι η έγκυρη, ακριβής και επικυρωμένη μετάφραση ενός κειμένου από τις ξένες γλώσσες στην ελληνική και αντίστροφα που γίνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του παρόντος».

(Σχετικό είναι και το άρθρο 454 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: «Αν το έγγραφο που προσάγεται έχει συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, υποβάλλεται μαζί και επίσημη μετάφρασή του επικυρωμένη από το Υπουργείο Εξωτερικών ή άλλο αρμόδιο κατά το νόμο πρόσωπο.....»).

2.- Ποια Υπηρεσία και ποια πρόσωπα δικαιούνται να διενεργούν επίσημες μεταφράσεις, σύμφωνα με το Ν. 3712/2008;

Η Υπηρεσία και τα πρόσωπα που δικαιούνται να διενεργούν επίσημες μεταφράσεις καθορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 2 και 16 του νόμου αυτού.

Επισημάνση: Μετά από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Εξωτερικών για την έναρξη εφαρμογής του νέου συστήματος μετάφρασης, κατά την παρ. 2 του άρθρου 47 του Ν. 3712/2008, όπως ισχύει θα καταργηθεί κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον νόμο αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. θ' του άρθρου 48 αυτού, με εξαίρεση τις αναφερόμενες στον Κώδικα περί Δικηγόρων (περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν. 4194/2013-Α' 208). Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής, θα εξακολουθήσουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007 (Α' 117) «Κύρωση ως Κώδικα του «Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών», όπως ισχύει.

3.- Μέχρι την έναρξη εφαρμογής του νέου συστήματος μετάφρασης, ποιές είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες και τα πρόσωπα, που μεταφράζουν έγκυρα ξενόγλωσσα κείμενα;

Αρμοδιότητα διενέργειας έγκυρης μετάφρασης εγγράφων (δημόσιων και ιδιωτικών), έχουν:

α) Η Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (άρθρο 22 του Ν. 3566/2007 - Α' 117 και άρθρο 6 του Ν. 3712/2008 - Α' 225), όπως ισχύουν.

Σύμφωνα με την αριθ. 335/2002 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η επίσημη μετάφραση δημόσιου ή ιδιωτικού εγγράφου, από την ελληνική σε ξένη γλώσσα ή αντιστρόφως, που διενεργεί η Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, αποτελεί έγγραφο διοικητικής αρχής. Επομένως, οι υπηρεσίες υποχρεούνται να δέχονται απλά, ευανάγνωστα αντίγραφα (φωτοτυπίες) από το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014.

β) Οι δικηγόροι. Η μετάφραση που διενεργούν οι δικηγόροι έχει πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, εφόσον συνοδεύεται από **επικυρωμένο αντίγραφο** του εγγράφου που μεταφράστηκε και **ο δικηγόρος βεβαιώνει** ότι έχει επαρκή γνώση της γλώσσας από και προς την οποία μετέφρασε (περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν. 4194/2013 - Α' 208).

Επισημάνση: Οι διοικητικές αρχές, επομένως και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε, υποχρεούνται να αποδέχονται τα απλά, ευανάγνωστα αντίγραφα (φωτοτυπίες) των αλλοδαπών εγγράφων και της μετάφρασης αυτών που διενεργήθηκε από δικηγόρο, εφόσον τα έγγραφα αυτά έχουν επικυρωθεί προηγουμένως από δικηγόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, βλέπε και ερώτηση με α/α 6 και αντίστοιχη απάντηση στην ενότητα Β' του Εγχειριδίου).

γ) Οι συμβολαιογράφοι, η αρμοδιότητα των οποίων καλύπτει τη μετάφραση στην ελληνική, των ξενόγλωσσων εγγράφων, που είναι χρήσιμα για την κατάρτιση

πράξεων της αρμοδιότητάς τους (παρ. 2 άρθρου 1 Ν. 2830/2000-Α' 96, όπως ισχύει).

4.- Γίνονται αποδεκτές από την Διοίκηση, οι μεταφράσεις που διενεργούν οι πτυχιούχοι μεταφραστές του Ιονίου Πανεπιστημίου;

Δεν υφίστανται διατάξεις νόμου, οι οποίες να ρυθμίζουν το θέμα της αποδοχής ή όχι από την Διοίκηση των μεταφράσεων, που διενεργούν οι μεταφραστές- πτυχιούχοι του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Το συγκεκριμένο θέμα έχει αντιμετωπιστεί:

α) με την αριθ. 495/2004 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και σύμφωνα, με την οποία οι μεταφράσεις των πτυχιούχων μεταφραστών του Ιονίου Πανεπιστημίου **δεν** είναι υποχρεωτικά αποδεκτές από τη Διοίκηση και δεν αποτελούν έγγραφα προερχόμενα από Διοικητική Αρχή και

β) με την αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ22/5583/22.3.2005 εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σύμφωνα με την οποία εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης να δέχεται ή όχι τις εν λόγω μεταφράσεις.

Τα κριτήρια που υιοθετούν οι Διοικητικές Αρχές, συνεπώς και οι Υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. για την άσκηση της διακριτικής τους ευχέρειας, προσδιορίζονται από τις ίδιες, καθόσον κάθε Διοικητική Αρχή έχει τις ιδιαιτερότητές της και τις δικές της προτεραιότητες, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

Κατά την άποψή μας, οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, επομένως και της Γ.Γ.Δ.Ε., σε κάθε περίπτωση που απαιτείται για την διεκπεραίωση κάποιας υποθέσεως, η υποβολή μεταφράσεως και η μετάφραση που προσκομίζεται από τον ενδιαφερόμενο έγινε από πτυχιούχο μεταφραστή του Ιονίου Πανεπιστημίου, προκειμένου να ασκήσουν τη διακριτική τους ευχέρεια περί αποδοχής ή μη των μεταφράσεων αυτών, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη:

- β1) την διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου και των πολιτών,
- β2) την κατηγορία και τη σπουδαιότητα του εγγράφου,
- β3) την σπουδαιότητα και την ιδιαιτερότητα της προς διεκπεραίωση υποθέσεως,
- β4) την εξυπηρέτηση των πολιτών,
- β5) την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών και
- β6) την αποτελεσματική και ταχεία αντιμετώπιση των σχετικών υποθέσεων, με ταυτόχρονη διασφάλιση των υπαλλήλων από οποιαδήποτε αμφισβήτηση της ηθικής τους υποστάσεως.

**ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ': ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
(ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ- ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ- ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ)**

1.- Σε ποια έγγραφα εφαρμόζεται ο Ν. 1497/1984 (Α'188) «Σύμβαση που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων»;

Στα δημόσια έγγραφα που έχουν συνταχθεί στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου Κράτους και πρέπει να προσαχθούν στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου Κράτους (άρθρο 1 του Ν. 1497/1984).

2.- Ποια θεωρούνται δημόσια έγγραφα για την εφαρμογή της Σύμβασης της Χάγης;

Ως δημόσια έγγραφα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.1497/1984, θεωρούνται:

- α) τα έγγραφα που προέρχονται από αρχή ή δημόσιο υπάλληλο δικαιοδοτικού οργάνου του Κράτους, συμπεριλαμβανομένων και των εγγράφων που προέρχονται από την εισαγγελική αρχή, δικαστικό γραμματέα, ή δικαστικό επιμελητή,
- β) τα διοικητικά έγγραφα,
- γ) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα,
- δ) οι επίσημες βεβαιώσεις, όπως βεβαιώσεις καταχωρίσεως, θεωρήσεις για βέβαιη χρονολογία και επικυρώσεις υπογραφής που τίθενται σε ιδιωτικό έγγραφο.

3.- Σε ποια έγγραφα δεν εφαρμόζεται η Σύμβαση της Χάγης;

- α) στα έγγραφα που εκδόθηκαν από διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες,
- β) στα διοικητικά έγγραφα που σχετίζονται άμεσα με εμπορική ή τελωνειακή πράξη.

4.- Ποια διατύπωση απαιτείται από το Κράτος, στο οποίο πρέπει να προσαχθούν τα προαναφερθέντα έγγραφα;

Η επίθεση επισημειώσεως (σφραγίδα Apostille) - (άρθρο 3 του Ν. 1497/1984).

5.- Ποια στοιχεία πιστοποιεί η επισημείωση;

Πιστοποιεί τη γνησιότητα της υπογραφής, την ιδιότητα με την οποία ενήργησε ο υπογράφων το έγγραφο και, ενδεχομένως, την ταυτότητα της σφραγίδας ή του επισήματος που φέρει το έγγραφο.

Η υπογραφή, η σφραγίδα ή το επίσημα πάνω στην επισημείωση απαλλάσσονται από κάθε πιστοποίηση (άρθρο 5 του Ν. 1497/1984).

6.- Που τίθεται η επισημείωση;

Στο ίδιο το έγγραφο ή σε πρόσθεμα (άρθρο 4 του Ν. 1497/1984).

7.- Ποιος ορίζει τις αρχές που χορηγούν την επισημείωση;

Κάθε συμβαλλόμενο κράτος ορίζει τις αρχές στις οποίες παρέχεται η αρμοδιότητα να χορηγούν την επισημείωση (άρθρο 6 του Ν. 1497/1984).

8.- Ποια Κράτη έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση της Χάγης;

(βλέπε Πίνακα 1).

9.- Χορηγείται επισημείωση σε στρατιωτικά πληρεξούσια, που καταρτίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (Η.Π.Α.);

Τα στρατιωτικά πληρεξούσια (Military Power of Attorney), που καταρτίζονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας των Η.Π.Α, ισχύουν εκτός Η.Π.Α, **μόνο εφόσον φέρουν την επισημείωση** (σφραγίδα Apostille) (αριθ. 1054910/552/0006Δ/16.5.2008 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό

αριθ.770/14/ΑΣ2559/14.5.2008 όμοιο της Ε3 Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών).

10.- Γίνονται αποδεκτά από τις ελληνικές διοικητικές Αρχές, επομένως και από τις υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., τα δημόσια έγγραφα, που εκδίδονται από τις Αρχές του κράτους της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και φέρουν ηλεκτρονική επισημείωση (e-apostille);

Οι διοικητικές Αρχές, επομένως και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., κάνουν αποδεκτά τα δημόσια έγγραφα, τα οποία εκδίδονται από τις Αρχές του κράτους της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και φέρουν ηλεκτρονική επισημείωση (e-apostille).

Επισημαίνεται, επίσης, ότι το αντίγραφο της e-apostille θα συνοδεύει πάντα το έγγραφο στο οποίο αφορά, το οποίο πρέπει να είναι πρωτότυπο ή ακριβές αντίγραφο της Υπηρεσίας που το εξέδωσε, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν.1497/1984 (Α' 188) και ότι προβλέπεται διαδικασία ελέγχου της e-apostille, στις περιπτώσεις, που κάποια υπηρεσία θέλει να προβεί σε επιβεβαίωσή της. Η διαδικασία αυτή περιγράφεται στο αριθ. 3762/12.2.2014 (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ, ΑΔΑ: ΒΙΡ8Ν - 4ΝΣ) έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο κοινοποιήθηκε στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών με το αριθ. Δ6Δ 1045800 ΕΞ 2014/13.3.2014 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε.

11.- Απαιτείται ή όχι χορήγηση επισημείωσης στα έγγραφα που έχουν συνταχθεί στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας και προσάγονται σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 Ν. 1548/1985 (Α' 95) «Κύρωση Σύμβασης νομικής συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θέματα αστικού, οικογενειακού, εμπορικού και ποινικού δικαίου»:

α) Για την κυκλοφορία **δημόσιων εγγράφων** μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου **δεν απαιτείται η θεώρηση Apostille**, γιατί με τις διατάξεις της παρ. 1 του προαναφερθέντος άρθρου και Νόμου, ορίζεται ότι τα έγγραφα αυτά έχουν ρητώς απαλλαγεί από την επικύρωση.

β) Για την κυκλοφορία **ιδιωτικών εγγράφων** μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου, **απαιτείται η θεώρηση Apostille**, δεδομένου ότι με τις διατάξεις της παρ. 2 του προαναφερθέντος άρθρου, δεν απαλλάσσονται από την επικύρωση.

γ) Οι **εξουσιοδοτήσεις** και τα **πληρεξούσια**, που συντάσσονται στην Κύπρο είτε από δικηγόρους είτε από πιστοποιούντες υπαλλήλους, εμπίπτουν στην κατηγορία των **ιδιωτικών εγγράφων**, καθώς δεν θεωρούνται δημόσια έγγραφα σύμφωνα με την Κυπριακή νομοθεσία και ούτε μπορεί να λεχθεί ότι συντάσσονται από πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ως «δημόσια αρχή». Συνεπώς, **οι εξουσιοδοτήσεις και τα πληρεξούσια**, που έχουν συνταχθεί, κατά τα ανωτέρω, στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, **πρέπει να φέρουν την θεώρηση Apostille**, όταν προσκομίζονται από τους ενδιαφερομένους στις Υπηρεσίες του Υπουργείου (Δ.Ο.Υ. κ.λ.π.), για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους.

12.- Πως γίνονται δεκτά τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα, που προσκομίζονται από τους ενδιαφερόμενους στις Δ.Ο.Υ.;

Με την αριθ. 233/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, διευκρινίζεται ότι «...Έγγραφα τα οποία προέρχονται από την αλλοδαπή, και μάλιστα δημόσια, συντεταγμένα σε οποιαδήποτε γλώσσα, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά στο εσωτερικό της χώρας μας παρά μόνο αν η γνησιότητα τους **βεβαιώνεται κατά τα διεθνή νόμιμα**».

Στην ίδια γνωμοδότηση επισημαίνεται, επίσης, ότι «...αλλοδαπά δημόσια έγγραφα των οποίων η γνησιότητα δεν βεβαιώνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την Σύμβαση της Χάγης, ή, εφόσον προέρχονται από χώρα που δεν έχει συμβληθεί στην Σύμβαση αυτή, των οποίων η γνησιότητα δεν βεβαιώνεται κατά τα διεθνή νόμιμα (προξενική διαδικασία), δεν μπορούν να γίνουν δεκτά παντάπασι από τις ελληνικές διοικητικές αρχές».

Ειδικότερα, τα έγγραφα που χορηγούνται από φορολογικές υπηρεσίες ξένων κρατών, μέσω διαδικτύου και δεν φέρουν υπογραφή και σφραγίδα της εκδούσας αρχής, τα οποία προσκομίζονται στις Δ.Ο.Υ., χωρίς την κατά περίπτωση επισημείωση ή θεώρηση, δεν γίνονται δεκτά. Στην περίπτωση αυτή, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να απευθύνονται στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών προέλευσης των εγγράφων, οι οποίες θα τους ενημερώνουν για την διαδικασία, σύμφωνα με την οποία θα τίθεται στα έγγραφα αυτά η αντίστοιχη σφραγίδα της επισημείωσης ή της θεώρησης.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι υφίστανται περιπτώσεις:

α) εγγράφων που έχουν συνταχθεί από διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες, τα οποία απαλλάσσονται της επικύρωσης από το Τμήμα Επικυρώσεων του Κέντρου Εξυπηρέτησης και Πληροφόρησης Πολιτών Απόδημου Ελληνισμού (Κ.Ε.Π.Π.Α.Ε.) του Υπουργείου Εξωτερικών (βλέπε ερώτηση με α/α 18).

β) αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, τα οποία απαλλάσσονται από την υποχρέωση επικύρωσης (σφραγίδα apostille) ή οποιασδήποτε άλλης ισοδύναμης διατύπωσης (βλέπε ερώτηση με α/α 19),

γ) αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, στα οποία η επικύρωση της υπογραφής γίνεται μόνο από την οικεία ελληνική προξενική αρχή στις χώρες προέλευσης (βλέπε ερώτηση με α/α 20)

δ) αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, στα οποία η επικύρωση της υπογραφής γίνεται μόνο από τις έμμισθες Προξενικές Αρχές της Ελλάδας στις χώρες προέλευσης (βλέπε ερώτηση με α/α 21) και

(αριθ. Δ6Δ 1095210 ΕΞ 2014/25.6.2014 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε.).

13.- Τι ισχύει για τα Κράτη που δεν έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση της Χάγης;

Ισχύει η προξενική θεώρηση.

14.- Ποιες διατάξεις προβλέπουν τη διαδικασία της προξενικής θεώρησης;

Η υποχρέωση χορήγησης προξενικής θεώρησης στα έγγραφα Κρατών, που δεν έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση του Ν. 1497/1984 (Α' 188) «Κύρωση Σύμβασης που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων» (Σύμβαση της Χάγης), προκύπτει από το προοίμιο της προαναφερθείσας Σύμβασης, καθώς και από το δικαίωμα κάθε Κράτους, ως υποκειμένου του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, να ασκεί κυριαρχικές εξουσίες εντός των εδαφικών του ορίων και να καθορίζει διατυπώσεις για την αναγνώριση των αλλοδαπών εγγράφων στην εσωτερική έννομη τάξη του.

15.- Ποια έγγραφα χρήζουν προξενικής θεώρησης;

Η υποχρέωση χορήγησης προξενικής θεώρησης, για τα Κράτη που δεν έχουν προσχωρήσει στην Σύμβαση της Χάγης, αφορά στα έγγραφα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 του Ν. 1497/1984 (βλέπε ερώτηση με α/α 2 της ίδιας ενότητας και αντίστοιχη απάντηση), τα οποία συντάσσονται στο έδαφός τους και πρόκειται να προσαχθούν στο έδαφος άλλου Κράτους.

16.- Τι πιστοποιεί η προξενική θεώρηση;

Η προξενική θεώρηση πιστοποιεί ότι το περιεχόμενο του εγγράφου αναγνωρίζεται ως έγκυρο και το ίδιο το έγγραφο ως γνήσιο από την αλλοδαπή έννομη τάξη.

17.- Ποιες είναι οι αρμόδιες δημόσιες αρχές για τη χορήγηση της προξενικής θεώρησης;

Αρμόδιες δημόσιες Αρχές για την χορήγηση της προξενικής θεώρησης είναι οι έμμισθες και άμισθες προξενικές Αρχές. Οι υπογραφές των διαπιστευμένων υπαλλήλων των ξένων διπλωματικών αρχών στην Ελλάδα, χρήζουν επικύρωσης από το Τμήμα Επικυρώσεων του Κ.Ε.Π.Π.Α.Ε. του Υπουργείου Εξωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007 (Α' 117), όπως ισχύει.

18.- Υπάρχουν περιπτώσεις εγγράφων, τα οποία απαλλάσσονται της επικύρωσης από το Τμήμα Επικυρώσεων του Κ.Ε.Π.Π.Α.Ε. του Υπουργείου Εξωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 844/1978 (Α' 227);

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης «περί καταργήσεως της επικυρώσεως των εγγράφων συνταχθέντων υπό των διπλωματικών ή προξενικών πρακτόρων» (Λονδίνο, 7 Ιουνίου 1968), η οποία κυρώθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 844/1978 και τέθηκε σε ισχύ, κατά τους όρους τούτου, την 22α Μαΐου 1979, απαλλάσσονται της επικύρωσης:

α) τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες ενός συμβαλλόμενου μέρους, υπό την επίσημη ιδιότητά τους και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους επί του εδάφους κάθε Κράτους και τα οποία πρέπει να προσαχθούν:

αα) στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή

αβ) ενώπιον των διπλωματικών ή προξενικών πρακτόρων άλλου συμβαλλόμενου μέρους, που ασκούν τα καθήκοντά τους επί του εδάφους άλλου κράτους, το οποίο δεν είναι μέρος στην Σύμβαση αυτή (παράγραφος 1).

β) οι επίσημες βεβαιώσεις, που αναφέρονται στις καταχωρήσεις εγγράφων, στις θεωρήσεις για βεβαίωση χρονολογίας, η πιστοποίηση υπογραφής που τίθεται από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες και σε άλλα έγγραφα, πλην των προβλεπόμενων στην προηγούμενη παράγραφο (παράγραφος 2).

Επίσημανση: Η Σύμβαση δεν αφορά σε όλα τα Κράτη. Συμβαλλόμενα Κράτη- Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης σε αυτή είναι: η Αυστρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελβετία, η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Κύπρος, το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο, η Μολδαβία, η Νορβηγία, η Ολλανδία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σουηδία, η Τουρκία και η Τσεχία (βλέπε **Πίνακα 2**).

Ως «διπλωματικοί και προξενικοί πράκτορες» νοούνται στη Σύμβαση αυτή, τα μέλη του προσωπικού των διπλωματικών και προξενικών αποστολών του εκάστοτε Συμβαλλόμενου Μέρους, τα οποία φέρουν, προκειμένου περί διπλωματικών αποστολών, την διπλωματική ιδιότητα και προκειμένου περί προξενικών αρχών, την ιδιότητα του προξενικού λειτουργού.

19.- Υπάρχουν έγγραφα που απαλλάσσονται από την υποχρέωση επικύρωσης (σφραγίδα apostille) ή από οποιαδήποτε άλλη ισοδύναμη διατύπωση;

Από την **1η Ιουνίου 2014** έχει τεθεί σε ισχύ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 4231/2014 (Α' 19), η «Σύμβαση που απαλλάσσει από την επικύρωση ορισμένες πράξεις και έγγραφα».

Η εν λόγω Σύμβαση έχει επικυρωθεί από τις χώρες: Αυστρία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, Τουρκία, Πολωνία και Ελλάδα (βλέπε **Πίνακα 3**).

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα Σύμβαση, απαλλάσσονται από την υποχρέωση επικύρωσης ή από οποιαδήποτε ισοδύναμη διατύπωση οι πράξεις και τα

έγγραφα, που διακινούνται μεταξύ των συμβαλλόμενων κρατών και σχετίζονται με την προσωπική κατάσταση, με την (δικαιοπρακτική) ικανότητα ή την οικογενειακή κατάσταση φυσικών προσώπων, την ιθαγένεια, την κατοικία ή την διαμονή τους, όποια και αν είναι η χρήση για την οποία προορίζονται, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες πράξεις ή έγγραφα, που έχουν εκδοθεί για να χρησιμοποιηθούν ενόψει της τέλεσης γάμου ή της σύνταξης μιας ληξιαρχικής πράξης.

(αριθ. Δ6Δ 1092032 ΕΞ2014/19.6.2014 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. οικ.22746/3.6.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών).

20.- Τι ισχύει για τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα χωρών για τις οποίες η Ελλάδα έχει εκφράσει επιφυλάξεις για την προσχώρησή τους στη Σύμβαση της Χάγης, τα οποία προσκομίζονται σε Υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε.;

α) Η Ελλάδα έχει διατυπώσει **αντιρρήσεις** (objections) στην προσχώρηση της **Αλβανίας, της Γεωργίας, του Κιργιστάν, της Μογγολίας, του Ουζμπεκιστάν και του Περού** στην Σύμβαση της Χάγης του 1961. Συνεπώς, για τα έγγραφα των χωρών αυτών «.....και για όσο διάστημα δεν έχουν αρθεί οι επιφυλάξεις αυτές, η επικύρωση θα γίνεται μόνο από την οικεία ελληνική προξενική αρχή», σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου γ' της παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007 (Α' 117'), όπως ισχύει.

β) Η έννοια της επικύρωσης, στις προαναφερθείσες διατάξεις του Ν. 3566/2007, αφορά στην βεβαίωση της γνησιότητας της υπογραφής των οργάνων του Κράτους και όχι στο περιεχόμενο των εγγράφων.

21.- Με ποια διαδικασία γίνεται η επικύρωση υπογραφής σε δημόσια έγγραφα ορισμένων χωρών της Ασίας και της Αφρικής;

Η επικύρωση της υπογραφής στα δημόσια έγγραφα των χωρών της **Αιθιοπίας, της Αλγερίας, της Ινδονησίας, του Ιράκ, του Ιράν, της Κένυας, της Λαϊκής Δημοκρατίας Κονγκό, της Λιβύης, του Μαρόκου, της Νιγηρίας, του Πακιστάν, του Σουδάν και των Φιλιππίνων** (βλέπε Πίνακα 4), τα οποία προσκομίζονται από ενδιαφερομένους σε δημόσιες Υπηρεσίες της Ελλάδος, μεταξύ των οποίων και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους, γίνεται μόνο από τις **έμμισθες Προξενικές Αρχές της Ελλάδος στις χώρες αυτές**, προκειμένου να αποτραπούν φαινόμενα εξαπάτησης Δημόσιων Υπηρεσιών, προς ικανοποίηση παρανόμως διεκδικούμενων δικαιωμάτων αλλοδαπών πολιτών, που βρίσκονται στη χώρα μας. **Επισημαίνεται**, επίσης, ότι το Κ.Ε.Π.Π.Α.Ε. δεν επικυρώνει δημόσια έγγραφα των χωρών αυτών.

(αριθ. Δ6Δ 1179099 ΕΞ2012/24.12.2012 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε. και τα επισυναπτόμενα σε αυτό αριθ. 45714/5.12.2012, καθώς και Α.Π.Φ. 750/ΑΣ 4285/3.12.2012, Α.Π.Φ. 750/ΑΣ 175/17.1.2012 και Α.Π.Φ. 750/ΑΣ 4775/30.12.2011 έγγραφα των Υπουργείων Εσωτερικών και Εξωτερικών)

22.- Ποια είναι η αρμόδια Υπηρεσία για να χορηγεί την επιστημείωση (apostille) στα έγγραφα που εκδίδουν οι Ελληνικές Διοικητικές Αρχές, επομένως και οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. (Δ.Ο.Υ. κλπ.) και πρέπει να προσαχθούν στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου κράτους;

Η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση (άρθρα 280 και 186 του Ν. 3852/2010 -Α' 87).

23.- Πως ορίζονται οι υπάλληλοι, που είναι επιφορτισμένοι με το έργο της επικύρωσης* των αντιγράφων εγγράφων, που εκδίδουν οι υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε. (όπως π.χ. οι Δ.Ο.Υ.) και τα οποία οι ενδιαφερόμενοι θέλουν να προσκομίσουν στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση για να επιτεθεί επ' αυτών η Επισημείωση (σφραγίδα apostille);

Από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας τους (όπως, π.χ. από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.), με ευθύνη του οποίου αποστέλλεται, ταχυδρομικώς, στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση κατάσταση με τα δείγματα της πρωτότυπης υπογραφής των ορισθέντων υπαλλήλων. Σε περίπτωση υπηρεσιακών μεταβολών, η κατάσταση αυτή πρέπει να επικαιροποιείται και τα δείγματα υπογραφής των υπαλλήλων που θα επιφορτιστούν με το έργο της διεκπεραίωσης της συγκεκριμένης διαδικασίας, να αποστέλλονται στην παραπάνω Υπηρεσία, κατά τα προαναφερθέντα.

***ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, που αφορούν στην κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής επικυρωμένων αντιγράφων δεν επιφέρουν καμία αλλαγή στις διαδικασίες χορήγησης της επισημείωσης (apostille) της Σύμβασης της Χάγης (Ν. 1497/1984) ή της προξενικής θεώρησης που τίθενται στο πρωτότυπο ή στο ακριβές αντίγραφο είτε των εγγράφων που υποβάλλονται σε φορέα της αλλοδαπής, είτε των αλλοδαπών εγγράφων που υποβάλλονται εν συνεχεία στην Ελλάδα (βλέπε και την ερώτηση με α/α 15 της ενότητας Β' του Εγχειριδίου).

24.- Σε ποιες ενέργειες πρέπει να προβούν οι ενδιαφερόμενοι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες θέλουν να προσκομίσουν για την διεκπεραίωση υπόθεσής τους, σε χώρα που έχει προσχωρήσει στην Σύμβαση της Χάγης (Ν.1497/1984), τα ηλεκτρονικώς υποβληθέντα, μέσω του συστήματος TAXISNET, έντυπα Ε1, Ε2, Ε3, Ε5 και Ε9, καθώς και όσα πλέον υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω αυτού ;

Οι ενδιαφερόμενοι θα εκτυπώνουν τα έντυπα από τον υπολογιστή τους και θα τα **συνυποβάλλουν στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση**, που είναι αρμόδια για την χορήγηση της επισημείωσης (σφραγίδα apostille), **με υπεύθυνη δήλωση, στην οποία :**

α) Θα βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του υπευθύνως δηλούντος από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή τα Κ.Ε.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999 (Α' 45), όπως συμπληρώθηκε με την παρ.3 του άρθρου 16 του Ν.3345/2005 (Α' 138). Είναι προφανές ότι ο υπάλληλος που βεβαιώνει το γνήσιο της υπογραφής του υπευθύνως δηλούντος, πρέπει να έχει αποστείλει δείγμα της δικής του υπογραφής στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

β) Θα αναγράφονται σειρά πληροφοριακών στοιχείων τα οποία είναι μοναδικά, όπως ο Α.Φ.Μ., η ημερομηνία και ο αριθμός καταχώρισης του υποβληθέντος εντύπου στην Φορολογική Διοίκηση, καθώς και όποια στοιχεία από τα αναγραφέντα στα πεδία του εντύπου, απαιτείται να επιβεβαιώσει ο ενδιαφερόμενος. (αριθ. Δ6Δ 1034536 ΕΞ2014/21.2.2014 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 275/29.1.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΚΡΑΤΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΙ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ

Α/Α	ΚΡΑΤΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ	
2.	ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	
3.	ΑΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	
4.	ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	
5.	ΑΛΒΑΝΙΑ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
6.	ΑΝΔΟΡΑ	
7.	ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ	
8.	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	
9.	ΑΡΜΕΝΙΑ	
10.	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	
11.	ΑΥΣΤΡΙΑ	
12.	ΒΑΝΟΥΑΤΟΥ	
13.	ΒΕΛΓΙΟ	
14.	ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	
15.	ΒΟΣΝΙΑ ΚΑΙ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	
16.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	
17.	ΓΑΛΛΙΑ	
18.	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	
19.	ΓΕΩΡΓΙΑ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
20.	ΓΚΡΕΝΑΔΑ	
21.	ΔΑΝΙΑ	
22.	ΔΟΜΙΝΙΚΑ	
23.	ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	
24.	ΕΚΟΥΑΔΟΡ (ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ)	
25.	ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ	
26.	ΕΛΒΕΤΙΑ	
27.	ΕΛΛΑΔΑ	
28.	ΕΣΘΟΝΙΑ	
29.	ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	
30.	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ (*)	
31.	ΙΑΠΩΝΙΑ	

32.	ΙΝΔΙΑ	
33.	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	
34.	ΙΣΛΑΝΔΙΑ	
35.	ΙΣΠΑΝΙΑ	
36.	ΙΣΡΑΗΛ	
37.	ΙΤΑΛΙΑ	
38.	ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	
39.	ΚΙΝΑ (ΜΟΝΟ Η ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕ- ΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΟΥ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ & ΤΟΥ ΜΑΚΑΟ)	
40.	ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
41.	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	
42.	ΚΟΡΕΑ	
43.	ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ	
44.	ΚΡΟΑΤΙΑ	
45.	ΚΥΠΡΟΣ	Υφίσταται η από 5 Μαρτίου 1984 διμε- ρής σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και Κύ- πρου (κυρωτικός Ν. 1548/85)
46.	ΛΕΖΟΘΟ	
47.	ΛΕΤΟΝΙΑ	
48.	ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	
49.	ΛΙΒΕΡΙΑ	
50.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	
51.	ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ	
52.	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	
53.	ΜΑΛΑΟΥΙ	
54.	ΜΑΛΤΑ	
55.	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	
56.	ΜΕΞΙΚΟ	
57.	ΜΟΓΓΟΛΙΑ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
58.	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	
59.	ΜΟΝΑΚΟ	
60.	ΜΠΑΡΜΠΑΝΤΟΣ	
61.	ΜΠΑΧΑΜΕΣ	
62.	ΜΠΕΛΙΖ	

63.	ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ	
64.	ΜΠΡΟΥΝΕΙ ΝΤΑΡΟΥΣΑΛΑΜ	
65.	ΝΑΜΙΜΠΙΑ	
66.	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	
67.	ΝΗΣΙΑ ΚΟΥΚ	
68.	ΝΗΣΙΑ ΜΑΡΣΑΛ	
69.	ΝΙΟΥΕ	
70.	ΝΟΡΒΗΓΙΑ	
71.	ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	
72.	ΟΛΛΑΝΔΙΑ (*) (*)	
73.	ΟΜΑΝ	
74.	ΟΝΔΟΥΡΑ	
75.	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	
76.	ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
77.	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	
78.	ΠΑΝΑΜΑΣ	
79.	ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ	
80.	ΠΕΡΟΥ	Δεν έχει ισχύ ως προς την Ελλάδα
81.	ΠΟΛΩΝΙΑ	
82.	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	
83.	ΠΡΑΣΙΝΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ	
84.	ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
85.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	
86.	ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	
87.	ΣΑΪΝΤ ΚΙΤΣ ΚΑΙ ΝΙΒΕΪΣ	
88.	ΣΑΙΝΤ ΛΟΥΤΣΙΑ	
89.	ΣΑΜΟΑ	
90.	ΣΑΟ ΤΟΜΕ Ε ΠΡΙΝΣΙΠΕ	
91.	ΣΕΡΒΙΑ	
92.	ΣΕΪΧΕΛΛΕΣ	
93.	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	
94.	ΣΛΟΒΕΝΙΑ	
95.	ΣΟΥΑΖΙΛΑΝΔΗ	
96.	ΣΟΥΗΔΙΑ	

97.	ΣΟΥΡΙΝΑΜ	
98.	ΤΟΓΚΑ	
99.	ΤΟΥΡΚΙΑ	
100.	ΤΡΙΝΙΝΤΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ	
101.	ΤΣΕΧΙΑ	
102.	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	
103.	ΦΙΤΖΙ	

(*) Στις εδαφικές περιοχές της, στις οποίες έχει επεκταθεί η Σύμβαση της Χάγης, περιλαμβάνονται και οι: Anguilla, Bermuda, BritishAntarcticTerritory, CaymanIslands, FalklandIslands, Gibraltar, Guernsey, Bailiwickof, IsleofMan, Jersey, Montserrat, SaintHelena, TurksandCaicosIslands, VirginIslands.

(*) (*) Στις εδαφικές περιοχές της, στις οποίες έχει επεκταθεί η Σύμβαση της Χάγης, περιλαμβάνονται και οι: Aruba, NetherlandsAntilles.

ΠΗΓΕΣ:

1. www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=41

2. www.apdattikis.gov.gr, στη διαδρομή Υποθέσεις Πολιτών/Σφραγίδα της Χάγης

ΠΙΝΑΚΑΣ 2:
ΚΡΑΤΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΥΠΟΓΡΑΨΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
«ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΥΝΤΑΧΘΕΝΤΩΝ ΥΠΟ
ΤΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ Ή ΠΡΟΞΕΝΙΚΩΝ
ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ» Ν. 844/1978 (Α' 227)

Α/Α	ΚΡΑΤΗ
1.	ΑΥΣΤΡΙΑ
2.	ΓΑΛΛΙΑ
3.	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
4.	ΕΛΒΕΤΙΑ
5.	ΕΛΛΑΔΑ
6.	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ
7.	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
8.	ΙΣΠΑΝΙΑ
9.	ΙΤΑΛΙΑ
10.	ΚΥΠΡΟΣ
11.	ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ
12.	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
13.	ΜΟΛΔΑΒΙΑ
14.	ΝΟΡΒΗΓΙΑ
15.	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
16.	ΠΟΛΩΝΙΑ
17.	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
18.	ΣΟΥΗΔΙΑ
19.	ΤΟΥΡΚΙΑ
20.	ΤΣΕΧΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3:
ΚΡΑΤΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΕΠΙΚΥΡΩΣΕΙ ΤΗΝ «ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΟΥ
ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ
ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ»
N. 4231/2014 (Α' 19)

Α/Α	ΚΡΑΤΗ
1.	ΑΥΣΤΡΙΑ
2.	ΙΣΠΑΝΙΑ
3.	ΓΑΛΛΙΑ
4.	ΙΤΑΛΙΑ
5.	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
6.	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
7.	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
8.	ΤΟΥΡΚΙΑ
9.	ΠΟΛΩΝΙΑ
10.	ΕΛΛΑΔΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4:
ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΚΡΑΤΗ
ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ,
ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ
ΕΠΙΚΥΡΩΝΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΤΙΣ
ΕΜΜΙΣΘΕΣ ΠΡΟΞΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΑΥΤΕΣ

Α/Α	ΚΡΑΤΗ
1.	ΑΙΘΙΟΠΙΑ
2.	ΑΛΓΕΡΙΑ
3.	ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ
4.	ΙΡΑΚ
5.	ΙΡΑΝ
6.	ΚΕΝΥΑ
7.	ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΝΓΚΟ
8.	ΛΙΒΥΗ
9.	ΜΑΡΟΚΟ
10.	ΝΙΓΗΡΙΑ
11.	ΠΑΚΙΣΤΑΝ
12.	ΣΟΥΔΑΝ
13.	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α': ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ

Θέμα μόνο

Δ.Ο.Υ./Τελωνείο, στα πλαίσια εξέτασης υπόθεσης, που αφορά σε συγκεκριμένο φορολογούμενο διενεργεί αλληλογραφία με άλλη υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε/ ή του Σ.Δ.Ο.Ε./ή με άλλη Διοικητική Αρχή. Ο φορολογούμενος πληροφορείται για την διενέργεια της αλληλογραφίας και με αίτησή του ζητά από την Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο να του χορηγήσει αντίγραφα του εγγράφου που απέστειλε προς την άλλη υπηρεσία, καθώς και την έγγραφη απάντηση που έλαβε από αυτή, καθόσον αφορούν στην υπόθεσή του και του είναι απαραίτητα για κάθε νόμιμη χρήση. Η διερεύνηση της υπόθεσης είναι σε εξέλιξη και δεν έχει ολοκληρωθεί.

Ερώτηση:

Πως πρέπει να αντιμετωπίσει την συγκεκριμένη περίπτωση η Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο;

Απάντηση:

α) Τα έγγραφα που αιτείται ο φορολογούμενος ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών εγγράφων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, καθόσον έχουν εκδοθεί από Διοικητικές Αρχές. Για την χορήγηση αντιγράφων αυτών, αρκεί η επίκληση από τον φορολογούμενο της ύπαρξης ευλόγου ενδιαφέροντος (αριθ. 1214/2000 απόφαση του ΣτΕ), το οποίο υπάρχει στην συγκεκριμένη περίπτωση.

β) Σύμφωνα με την αριθ.1/2005 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου «η ύπαρξη... του "ευλόγου ενδιαφέροντος"...», θα κρίνεται κάθε φορά από τον αρμόδιο υπεύθυνο κάθε δημόσιας υπηρεσίας», δηλαδή από τον αρμόδιο υπεύθυνο της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου, ο οποίος γνωρίζει και τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

γ) Η χορήγηση αντιγράφων διοικητικών εγγράφων τελεί υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν.2880/2001 (Α' 9).

Συνεπώς, η Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο θα απορρίψει το αίτημα του φορολογουμένου **μόνο** αν τα αιτούμενα έγγραφα αφορούν στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου ή αν με την χορήγηση αντιγράφων αυτών παραβιάζεται απόρρητο, το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Επίσης, η Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο **μπορεί να** απορρίψει την αίτηση του φορολογουμένου στην περίπτωση που με την χορήγησή τους δυσχεραίνεται ουσιαστικά η έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης ή συντρέχει άλλη περίπτωση της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999.

Εάν δεν συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις, η Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο πρέπει να χορηγήσει στον φορολογούμενο τα αντίγραφα των εγγράφων που αιτείται.

δ) Η προθεσμία για τη χορήγηση αντιγράφων των συγκεκριμένων διοικητικών εγγράφων ή την αιτιολογημένη απόρριψη της αίτησης του φορολογουμένου είναι είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης (παρ. 6 του άρθρου 5 του Ν. 2690/99, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 3230/2004 - Α' 44).

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄: ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ

Θέμα 1^ο

Πολίτης πρέπει να προσκομίσει σε τρεις διαφορετικές Διοικητικές Αρχές, βεβαίωση που του έχει χορηγηθεί (στο πρωτότυπο ή σε ακριβές αντίγραφο αυτής), ύστερα από αίτησή του, από την Δ.Ο.Υ. Για τον σκοπό αυτό, προσέρχεται στην Δ.Ο.Υ. και ζητά από τον υπεύθυνο υπάλληλο την επικύρωση φωτοαντιγράφων αυτής, δυο (2) φορές.

Ερώτηση:

Πρέπει ο υπεύθυνος υπάλληλος της Δ.Ο.Υ. να ικανοποιήσει το αίτημα του πολίτη;

Απάντηση:

Ο υπεύθυνος υπάλληλος δεν θα ικανοποιήσει το αίτημα του πολίτη, αλλά θα τον ενημερώσει ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014, αρκεί η υποβολή, στις διοικητικές αρχές, ευκρινούς φωτοαντιγράφου (φωτοτυπία) της βεβαίωσης, από το πρωτότυπο ή το ακριβές αντίγραφο αυτής, που κατέχει.

Θέμα 2^ο

Πολίτης για την διεκπεραίωση υπόθεσής του σε Δ.Ο.Υ./Τελωνείο υποβάλλει ευκρινές φωτοαντίγραφο (φωτοτυπία) ιδιωτικού εγγράφου, από το πρωτότυπο αυτού που έχει θεωρηθεί από αρμόδια Διοικητική Αρχή. Ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου, που διεκπεραιώνει την υπόθεση, ζητά από τον ενδιαφερόμενο να του προσκομίσει ευκρινές φωτοαντίγραφο(φωτοτυπία) του ιδιωτικού εγγράφου από αντίγραφο αυτού, το οποίο κατά την άποψή του πρέπει να επικυρωθεί από δικηγόρο.

Ερώτηση:

Ενεργεί νόμιμα ή εσφαλμένα ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου;

Απάντηση:

Ενεργεί εσφαλμένα, γιατί σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 «...γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά...ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α'» της ίδιας παραγράφου. Οι διοικητικές Αρχές υπάγονται στις υπηρεσίες της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014. Συνεπώς, στην συγκεκριμένη περίπτωση η Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο έπρεπε να κάνει αποδεκτό το ευκρινές φωτοαντίγραφο (φωτοτυπία) του ιδιωτικού εγγράφου, που ο ενδιαφερόμενος προσκόμισε, κατά τα προαναφερθέντα.

Θέμα 3^ο

Πολίτης για την διεκπεραίωση υπόθεσής του σε υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. υποβάλλει ευκρινές φωτοαντίγραφο(φωτοτυπία) εγγράφου, από το πρωτότυπο/ή το ακριβές αντίγραφο αυτού που κατέχει και το οποίο εκδόθηκε από αρμόδια Ελληνική Διοικητική Αρχή. Ο υπάλληλος της υπηρεσίας της Γ.Γ.Δ.Ε., που διεκπεραιώνει την υπόθεση, ζητά από τον ενδιαφερόμενο να του προσκομίσει επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του εγγράφου από οποιαδήποτε διοικητική Αρχή ή Κ.Ε.Π. ή δικηγόρο.

Ερώτηση:

Ενεργεί νόμιμα ή εσφαλμένα ο υπάλληλος υπηρεσίας της Γ.Γ.Δ.Ε.;

Απάντηση:

Ενεργεί εσφαλμένα, γιατί σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 «αντί πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α', ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους».

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, η διοικητική Αρχή που εξέδωσε το έγγραφο, καθώς και η υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. που πρέπει να το παραλάβει, υπάγονται στις υπηρεσίες της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014. Συνεπώς, η υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. έπρεπε να κάνει αποδεκτό το ευκρινές φωτοαντίγραφο (φωτοτυπία) του προσκομιζόμενου εγγράφου.

Θέμα 4ο

Πολίτης για την διεκπεραίωση υπόθεσής του σε υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. υποβάλλει ευκρινές φωτοαντίγραφο (φωτοτυπία) δικαστικής απόφασης, από το πρωτότυπο/ή το ακριβές αντίγραφο αυτής που κατέχει. Ο υπάλληλος της υπηρεσίας της Γ.Γ.Δ.Ε., που διεκπεραιώνει την υπόθεση, ζητά από τον ενδιαφερόμενο να του προσκομίσει επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της δικαστικής απόφασης από το δικαστήριο που την εξέδωσε ή από οποιοδήποτε δικηγόρο.

Ερώτηση:

Ενεργεί νόμιμα ή εσφαλμένα ο υπάλληλος υπηρεσίας της Γ.Γ.Δ.Ε.;

Απάντηση:

Ενεργεί εσφαλμένα, γιατί σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 «αντί πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α', ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους».

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, το Δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, καθώς και η υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. που πρέπει να το παραλάβει υπάγονται στις υπηρεσίες της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014. Συνεπώς, η υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. έπρεπε να κάνει αποδεκτό το ευκρινές φωτοαντίγραφο (φωτοτυπία) της δικαστικής απόφασης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Θέμα 1°

1.- Πολίτης, που ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, προκειμένου να παραλάβει πιστοποιητικό που εκδίδει η Δ.Ο.Υ, προσκομίζει εξουσιοδότηση, στην οποία το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος, βεβαιώθηκε από δικηγόρο.

Ερώτηση:

Η Δ.Ο.Υ. οφείλει να κάνει αποδεκτή αυτή την εξουσιοδότηση;

Απάντηση:

ΟΧΙ (παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005).

Θέμα 2°

Πολίτης, που ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, υποβάλλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού που εκδίδει η Δ.Ο.Υ, προσκομίζοντας εξουσιοδότηση, στην οποία το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος βεβαιώθηκε από Κ.Ε.Π.

Ερώτηση:

Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτή αυτή την εξουσιοδότηση;

Απάντηση:

ΝΑΙ (παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005).

Θέμα 3°

Πολίτης, που ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, προκειμένου να διεκπεραιώσει κάποια υπόθεση (του τρίτου), προσκομίζει εξουσιοδότηση, στην οποία το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος βεβαιώθηκε από την ΤΡΑΠΕΖΑ.

Ερώτηση:

Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτή αυτή την εξουσιοδότηση;

Απάντηση:

ΟΧΙ, γιατί η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται από τις διοικητικές Αρχές και τα Κ.Ε.Π.(παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 Ν. 3345/2005).

Θέμα 4°**Ερώτηση:**

Πολίτης προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση, στην οποία έχει συμπληρώσει όλα τα προεκτυπωμένα πεδία της και μας ζητά να του βεβαιώσουμε το γνήσιο της υπογραφής του, χωρίς όμως να έχει γράψει το κείμενο, που θα εκφράσει τη βούλησή του. Μας λέει, μάλιστα, ότι θα το συμπληρώσει αργότερα.

Ερώτηση:

Μπορούμε να του βεβαιώσουμε το γνήσιο της υπογραφής;

Απάντηση:

ΟΧΙ, γιατί, σύμφωνα με την αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής γίνεται μόνο επί εγγράφων, δηλαδή κειμένων, στα οποία περιλαμβάνεται η δήλωση της βούλησης του ενδιαφερομένου ή άλλο στοιχείο προορισμένο ή πρόσφορο να αποδείξει γεγονός που έχει έννομη σημασία.

Θέμα 5°

Πολίτης μας προσκομίζει ξενόγλωσσο κείμενο και μας ζητά να κάνουμε σε αυτό βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του. Μας λέει ότι πρόκειται για εξουσιοδότηση σε κάτοικο Γερμανίας, προκειμένου να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για απονομή σύνταξης.

Ερώτηση:

Μπορούμε να του βεβαιώσουμε το γνήσιο της υπογραφής;

Απάντηση:

ΝΑΙ, γιατί από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δεν προκύπτει διάκριση με κριτήριο την γλώσσα σύνταξης του εγγράφου και, επίσης, σύμφωνα με την αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από οποιαδήποτε Διοικητική Αρχή την βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, ανεξαρτήτως της γλώσσας, στην οποία το σχετικό έγγραφο έχει συνταχθεί.

Θέμα 6°

Πολίτης εξουσιοδοτεί τρίτο πρόσωπο να προβεί, για λογαριασμό του, στην διεκπεραίωση υπόθεσής του σε άλλη Υπηρεσία, εκτός Υπουργείου Οικονομικών/Γ.Γ.Δ.Ε. Στην εξουσιοδότηση έχει συμπληρώσει, πλήρως, το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμό του, τον αριθμό του δελτίου ταυτότητάς του, το ονοματεπώνυμο του εξουσιοδοτούμενου, καθώς και την δήλωση της βουλήσεώς του. Ζητά από τον υπεύθυνο υπάλληλο της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου να του βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής του.

Ερώτηση:

Μπορεί ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου να προβεί στην βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής;

Απάντηση:

ΝΑΙ (παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005), γιατί η υποχρέωση για την βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής καλύπτει κάθε περίπτωση και δεν απαιτείται να είναι σχετική ή συναφής με το έργο της Υπηρεσίας, από την οποία ζητά την βεβαίωση ο πολίτης.

**ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ- ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΑΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ**

**ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ1': ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ**

Θέμα 1^ο

Έλληνας πολίτης προσέρχεται σε Δ.Ο.Υ./Τελωνείο για να παραλάβει έγγραφο που τον αφορά. Για να το παραλάβει, επιδεικνύει στον υπεύθυνο υπάλληλο της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου το ατομικό βιβλιάριο υγείας του ασφαλιστικού του φορέα.

Ερώτηση:

Πρέπει ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου να κάνει δεκτό το ατομικό βιβλιάριο υγείας, ως μέσο απόδειξης των στοιχείων της ταυτότητας του συναλλασσομένου (Έλληνα πολίτη) για την διεκπεραίωση της συγκεκριμένης διαδικασίας;

Απάντηση:

ΝΑΙ, γιατί σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως αντικαταστάθηκαν και ισχύουν με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263), «Τα στοιχεία της ταυτότηταςαποδεικνύονται απότο ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων».

Στην πράξη εγχειρίσεως, την οποία θα υπογράψει ο παραλαβών, ο υπεύθυνος υπάλληλος πρέπει να αναγράψει τον αριθμό μητρώου του ατομικού βιβλιαρίου υγείας του πολίτη.

Θέμα 2^ο

Έλληνας πολίτης προσέρχεται σε Δ.Ο.Υ./Τελωνείο για να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής του επί εγγράφου. Για την διεκπεραίωση της διαδικασίας αυτής, επιδεικνύει στον υπεύθυνο υπάλληλο την άδεια οδήγησής του.

Ερώτηση 1:

Πρέπει ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./ του Τελωνείου να προβεί στην βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής;

Απάντηση:

ΝΑΙ, γιατί σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως αντικαταστάθηκαν και ισχύουν με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263), «Τα στοιχεία της ταυτότηταςαποδεικνύονται απότην άδεια οδήγησής.....». Στην επισημειωματική πράξη της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής, ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./ του Τελωνείου, θα συμπληρώσει στο σχετικό πεδίο, τον αριθμό της άδειας οδήγησής του ενδιαφερομένου (Έλληνα πολίτη).

Ερώτηση 2:

Θα άλλαζε η απάντησή σας, αν ο ενδιαφερόμενος επιδείκνυε για την διεκπεραίωση της διαδικασίας του γνησίου της υπογραφής την φωτοτυπία της άδειας οδήγησής του;

Απάντηση:

Ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου δεν θα προέβαινε στην βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου (Έλληνα πολίτη), γιατί, για την απόδειξη των στοιχείων της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών, κατά τις συναλλαγές τους με τη Διοίκηση, επιβάλλεται η επίδειξη του πρωτοτύπου των νομιμοποιητικών εγγράφων, που καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως ισχύει.

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ2: ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ

Θέμα μόνο

Δικηγόρος προσέρχεται σε Δ.Ο.Υ./Τελωνείο και υποβάλλει αίτηση για χορήγηση αντιγράφων εγγράφων, που αφορούν στον εντολέα του (φυσικό πρόσωπο). Στην αίτηση αναγράφει τα στοιχεία της ταυτότητας του άμεσα ενδιαφερομένου, δηλαδή του εντολέα του, τα έγγραφα και τους λόγους, για τους οποίους τα ζητά και την υπογράφει ο ίδιος, θέτοντας την σφραγίδα του. Ο υπεύθυνος υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./του Τελωνείου ζητά από τον δικηγόρο να του προσκομίσει, μαζί με την αίτηση και νόμιμη για τον σκοπό αυτό εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο του εντολέα του.

Ερώτηση 1:

Ενεργεί ορθά ή εσφαλμένα ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ./ του Τελωνείου όταν ζητά από τον δικηγόρο να του προσκομίσει εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο;

Απάντηση:

Ενεργεί εσφαλμένα, γιατί οι δικηγόροι δεν θεωρούνται τρίτα πρόσωπα όταν εκπροσωπούν τους εντολείς τους και δικαιούνται να υποβάλλουν και να υπογράφουν την αίτηση για λογαριασμό αυτών, γιατί ως εξουσιοδότηση προς το πρόσωπό τους ισχύει και αρκεί η νόμιμη προφορική εντολή που τους δίδεται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4194/2013 (Α' 208). Συνεπώς παραλαμβάνει την αίτηση, χωρίς να απαιτεί από τον δικηγόρο να του προσκομίσει εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο από τον εντολέα του.

Ερώτηση 2:

Αν ο δικηγόρος δεν ανέγραφε στην αίτηση τα στοιχεία της ταυτότητας του εντολέα του και την κατέθετε, πως θα του απαντούσε η Δ.Ο.Υ./το Τελωνείο;

Απάντηση:

Θα του απαντούσε ότι στην αίτηση πρέπει να αναγράψει τα στοιχεία της ταυτότητας του εντολέα του, προκειμένου η Υπηρεσία να διαπιστώσει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999, όπως ισχύει.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε': ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Θέμα 1°

Πολίτης για την διεκπεραίωση υπόθεσής του σε Δ.Ο.Υ. προσκομίζει αλλοδαπό δημόσιο έγγραφο, το οποίο φέρει, κατά περίπτωση, σφραγίδα apostille/προξενική θεώρηση/θεώρηση από την πρεσβεία της ξένης χώρας στην Ελλάδα και την μετάφραση αυτού, που διενεργήθηκε από την Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών.

Ερώτηση:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να κάνει αποδεκτή την μετάφραση;

Απάντηση:

ΝΑΙ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 22 του Ν. 3566/2007 (Α' 117) και 6 του Ν. 3712/2008-Α' 225), η οποία (μετάφραση) αποτελεί έγγραφο διοικητικής αρχής, σύμφωνα με την αριθ. 335/2002 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Θέμα 2°

Πολίτης για την διεκπεραίωση υπόθεσής του σε Δ.Ο.Υ. προσκομίζει αλλοδαπό δημόσιο έγγραφο, το οποίο φέρει κατά περίπτωση, σφραγίδα apostille/προξενική θεώρηση και την μετάφραση αυτού, που διενεργήθηκε από Έλληνα δικηγόρο.

Ερώτηση:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να κάνει αποδεκτή την μετάφραση;

Απάντηση:

ΝΑΙ, γιατί η μετάφραση που διενεργούν οι δικηγόροι έχει πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, εφόσον γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 36 του Ν. 4194/2013 (Α' 208).

**ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ': ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
(ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ- ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ- ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ)**

Θέμα 1^ο

Δικηγόρος προσκομίζει στην Δ.Ο.Υ... εξουσιοδότηση, με την οποία ένας κάτοικος Γαλλίας τον εξουσιοδοτεί να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την διεκπεραίωση υπόθεσής του. Το γνήσιο της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος βεβαιώθηκε από γαλλικό Δήμο. Ο εξουσιοδοτούμενος (δικηγόρος) προσκομίζει την ξενόγλωσση εξουσιοδότηση, με την επίσημη μετάφρασή της από τον ίδιο.

Ερώτηση 1:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να κάνει αποδεκτή την εξουσιοδότηση;

Απάντηση:

ΟΧΙ. Οι επικυρώσεις (βεβαιώσεις, θεωρήσεις) υπογραφής που τίθενται σε ιδιωτικό έγγραφο, όπως είναι η εξουσιοδότηση, θεωρούνται δημόσια έγγραφα (περίπτωση δ' του άρθρου 1 του Ν. 1497/1984) και συνεπώς χρήζουν επισημείωσης (Apostille). Στην προκειμένη περίπτωση, η εξουσιοδότηση, η οποία έχει συνταχθεί σε Κράτος-Μέλος της Σύμβασης της Χάγης (Γαλλία), για να γίνει δεκτή στην χώρα μας, πρέπει να φέρει επισημείωση (Apostille).

Ερώτηση 2:

Θα άλλαζε η απάντησή σας, αν η προαναφερθείσα εξουσιοδότηση είχε θεωρηθεί από την πρεσβεία/προξενείο της Γαλλίας στην Ελλάδα;

Απάντηση:

Στην περίπτωση αυτή, η Δ.Ο.Υ. θα την έκανε αποδεκτή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 844/1978, δεδομένου ότι η κυρωθείσα με τον νόμο αυτό Σύμβαση, την οποία έχει υπογράψει και η Γαλλία, εφαρμόζεται, επίσης και στις επίσημες βεβαιώσεις, που τίθενται από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες και σε άλλα έγγραφα, πέραν των όσων προβλέπονται στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου (βλέπε την με α/α 18 ερώτηση της ενότητας ΣΤ').

Θέμα 2ο

Πολίτης προσκομίζει στη Δ.Ο.Υ. ... συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο (γενικό ή ειδικό), με το οποίο ένας κάτοικος Η.Π.Α., του παρέχει την εξουσία να διεκπεραιώσει υπόθεσή του στην συγκεκριμένη Δ.Ο.Υ. (για την συγκεκριμένη περίπτωση προβλέπεται υποβολή γενικού ή ειδικού πληρεξουσίου). Το πληρεξούσιο είναι μεταφρασμένο από δικηγόρο.

Ερώτηση:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να κάνει αποδεκτό το πληρεξούσιο;

Απάντηση:

ΟΧΙ. Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα θεωρούνται δημόσια έγγραφα (περίπτωση γ' του άρθρου 1 του Ν. 1497/1984) και συνεπώς χρήζουν επισημείωσης (Apostille). Στην προκειμένη περίπτωση, το πληρεξούσιο (συμβολαιογραφικό έγγραφο), το οποίο έχει συνταχθεί σε Κράτος- μέλος της Σύμβασης της Χάγης (Η.Π.Α.), για να γίνει δεκτό στη χώρα μας, πρέπει να φέρει επισημείωση (Apostille).

Θέμα 3^ο

Πολίτης, για διεκπεραίωση υπόθεσης Κυπρίου υπηκόου στην Δ.Ο.Υ..., προσκομίζει εξουσιοδότηση ή πληρεξούσιο, που έχει συνταχθεί στην Κύπρο είτε από δικηγόρο, είτε από πιστοποιούντα υπάλληλο.

Ερώτηση 1:

Η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτά την εξουσιοδότηση ή το πληρεξούσιο, που έχουν συνταχθεί κατά τα ανωτέρω;

Απάντηση:

ΟΧΙ. **Οι εξουσιοδοτήσεις και τα πληρεξούσια**, που έχουν συνταχθεί στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, είτε από δικηγόρο είτε από πιστοποιούντα υπάλληλο, **πρέπει να φέρουν τη θεώρηση Apostille**, γιατί εμπίπτουν στην κατηγορία των ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 12

της από 5ης Μαρτίου 1984 διμερούς Συμβάσεως μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου (Κυρωτικός Ν. 1548/85), δεν απαλλάσσονται από την επικύρωση.

Ερώτηση 2:

Θα άλλαζε η απάντησή σας, αν η ως άνω εξουσιοδότηση ή το ως άνω πληρεξούσιο είχε θεωρηθεί από την πρεσβεία/προξενείο της Κύπρου στην Ελλάδα;

Απάντηση:

Στην περίπτωση αυτή, η Δ.Ο.Υ. θα τα έκανε αποδεκτά, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 844/1978 (για τους ίδιους λόγους, όπως και στην ερώτηση 2 του με α/α 1 πρακτικού θέματος της ίδιας ενότητας).

Θέμα 4ο

Αιγύπτιος υπήκοος, προσκομίζει και επιδεικνύει στη Δ.Ο.Υ... το διαβατήριό του, για να την διεκπεραιώσει διαδικασία. Η Δ.Ο.Υ. δεν μπορεί να διακρίνει στο διαβατήριό, το όνομα και το επώνυμο του ενδιαφερομένου και του ζητά να της προσκομίσει, για την αποφυγή περαιτέρω τλαιπωρίας του, σχετική βεβαίωση από την/ το Πρεσβεία/ή Προξενείο της Αιγύπτου στην Ελλάδα. Πράγματι, ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει την βεβαίωση (η οποία φέρει την επίσημη σφραγίδα της Αιγύπτου και υπογραφή του διαπιστευμένου διπλωματικού υπαλλήλου της χώρας αυτής στην Ελλάδα) και την μετάφρασή της, η οποία έγινε από δικηγόρο.

Ερώτηση 1:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ να κάνει αποδεκτή την προσκομιζόμενη βεβαίωση, εφόσον φέρει αυτά μόνο τα στοιχεία;

Απάντηση:

ΟΧΙ. Η υπογραφή του διαπιστευμένου διπλωματικού υπαλλήλου της Αιγύπτου στην Ελλάδα, έπρεπε να επικυρωθεί από το Τμήμα Επικυρώσεων του Κέντρου Εξυπηρέτησης και Πληροφόρησης Πολιτών Απόδημου Ελληνισμού (Κ.Ε.Π.Π.Α.Ε.) του Υπουργείου Εξωτερικών (παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007-Α' 117).

Ερώτηση 2:

Θα άλλαζε η απάντησή σας, αν αντί για Αιγύπτιο υπήκοο και Πρεσβεία/ή Προξενείο της Αιγύπτου, είχαμε Μολδαβό υπήκοο και Πρεσβεία της Μολδαβίας στην Ελλάδα;

Απάντηση:

Στην περίπτωση που η βεβαίωση εκδιδόταν από την πρεσβεία της Μολδαβίας, δεν θα απαιτούνταν η επικύρωση της υπογραφής του διαπιστευμένου διπλωματικού υπαλλήλου της Μολδαβίας στην Ελλάδα από το Τμήμα Επικυρώσεων του Κ.Ε.Π.Π.Α.Ε. του Υπουργείου Εξωτερικών, δεδομένου ότι η Μολδαβία έχει υπογράψει την Σύμβαση για την κατάργηση της επικύρωσης των εγγράφων, που συντάχθηκαν από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες (περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 844/1978 - Α' 227).

Θέμα 5ο

Κύπριος υπήκοος, για να διεκπεραιώσει υπόθεσή του στη Δ.Ο.Υ..., προσκομίζει πιστοποιητικό του Εφόρου Πλοίων/ ή του Εφόρου Εταιρειών της Κυπριακής Δημοκρατίας (διοικητικά όργανα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αμφότεροι), τα οποία φέρουν την υπογραφή τους και την επίσημη σφραγίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ερώτηση:

Απαιτείται η θεώρηση (Apostille) στα προαναφερθέντα πιστοποιητικά;

Απάντηση:

ΟΧΙ. Τα πιστοποιητικά του Εφόρου Πλοίων/ ή του Εφόρου Εταιρειών της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι δημόσια έγγραφα και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 της από 5ης Μαρτίου 1984 διμερούς Συμβάσεως μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου (Κυρωτικός Ν. 1548/1985), για την κυκλοφορία δημόσιων εγγράφων μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου δεν απαιτείται η θεώρηση Apostille.

Θέμα 6°

Νιγηριανός/Πακιστανός υπήκοος που ζει και εργάζεται στην Ελλάδα, για την διεκπεραίωση υπόθεσής του στη Δ.Ο.Υ..., προσκομίζει πιστοποιητικό γέννησης, που εκδόθηκε από την αρμόδια Δημόσια Υπηρεσία της Νιγηρίας/του Πακιστάν (φέρει την επίσημη σφραγίδα των χωρών αυτών και υπογραφή του αρμόδιου διοικητικού οργάνου).

Ερώτηση:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να το κάνει αποδεκτό, με αυτά μόνο τα στοιχεία;

Απάντηση:

ΟΧΙ, για τους παρακάτω δύο (2) λόγους:

α) Στο πιστοποιητικό γέννησης, ως δημόσιο έγγραφο, πρέπει να επικυρωθεί η υπογραφή του αρμόδιου διοικητικού οργάνου της Νιγηρίας/του Πακιστάν, μόνον από τις έμμισθες Προξενικές Αρχές της Ελλάδος στις χώρες αυτές (βλ. την, με α/α 21, ερώτηση της ενότητας ΣΤ') και

β) Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να προσκομίσει το πιστοποιητικό γέννησης και επίσημα μεταφρασμένο.

Θέμα 7ο

Αλβανός/ Γεωργιανός υπήκοος που ζει και εργάζεται στην Ελλάδα, προσκομίζει για την διεκπεραίωση υπόθεσής του στην Δ.Ο.Υ. πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που έχει εκδοθεί από την αρμόδια διοικητική αρχή της χώρας του (φέρει σφραγίδα, καθώς και υπογραφή του αρμόδιου οργάνου), μαζί με την μετάφρασή του από δικηγόρο.

Ερώτηση:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να το κάνει αποδεκτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

ΟΧΙ. Για να γίνει αποδεκτό από την Δ.Ο.Υ, πρέπει να επικυρωθεί από την οικεία ελληνική προξενική αρχή στην Αλβανία/ Γεωργία (εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 22 του Ν. 3566/2007, όπως ισχύει).

Θέμα 8°

Πολίτης, για διεκπεραίωση υπόθεσης Αυστριακού/Ιταλού πολίτη, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί, προσκομίζει στην Δ.Ο.Υ. πληρεξούσιο, που συντάχθηκε από Αυστριακό/ Ιταλό διπλωματικό ή προξενικό πράκτορα, που εκτελούσε τα καθήκοντά του, με την επίσημη ιδιότητά του σε πρεσβεία/ προξενείο της Αυστρίας/Ιταλίας σε άλλη χώρα (οποιαδήποτε χώρα του κόσμου), με την αντίστοιχη επίσημη μετάφραση. Ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ. επιμένει ότι το πληρεξούσιο πρέπει να φέρει την σφραγίδα apostille.

Ερώτηση:

Ενεργεί ορθά ή εσφαλμένα ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ. στην συγκεκριμένη περίπτωση;

Απάντηση:

Ενεργεί εσφαλμένα, γιατί:

α) η Αυστρία και η Ιταλία έχουν υπογράψει την Σύμβαση για την κατάργηση της επικύρωσης των εγγράφων, που συντάχθηκαν από διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες, η οποία κυρώθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 844/1978 και

β) η συγκεκριμένη περίπτωση εμπίπτει στις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 844/1978. Συνεπώς, η Δ.Ο.Υ. πρέπει να κάνει αποδεκτό το πληρεξούσιο, χωρίς να απαιτεί την θεώρηση apostille (βλέπε την με α/α 18 ερώτηση της ενότητας ΣΤ').

Θέμα 9°

Πολίτης, για διεκπεραίωση υπόθεσής του στην Δ.Ο.Υ. προσκομίζει πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που έχει εκδοθεί στην Τουρκία/Πολωνία/Γαλλία, με την επίσημη μετάφρασή του. Ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ. του επισημαίνει ότι το εν λόγω έγγραφο πρέπει να φέρει την θεώρηση apostille ή σε διαφορετική περίπτωση την

θεώρηση από το αντίστοιχο προξενείο των χωρών αυτών στην Ελλάδα (παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 844/1978).

Ερώτηση:

Ενεργεί ορθά ή εσφαλμένα ο υπάλληλος της Δ.Ο.Υ.;

Απάντηση:

Ενεργεί εσφαλμένα, γιατί:

α) Η Τουρκία, Πολωνία, Γαλλία έχουν υπογράψει την Σύμβαση που απαλλάσσει από την επικύρωση ορισμένες πράξεις και έγγραφα, η οποία κυρώθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 4231/2014 (Α' 19)

β) Το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του προαναφερθέντος νόμου, καθόσον αφορά στην οικογενειακή κατάσταση φυσικού προσώπου. Συνεπώς η Δ.Ο.Υ. πρέπει να το κάνει αποδεκτό, χωρίς να απαιτεί την θεώρηση apostille (βλέπε την με α/α 19 ερώτηση του Μέρους ΣΤ').

Θέμα 10°

Πολίτης, προσέρχεται στην Δ.Ο.Υ....., έχοντας μαζί του το έντυπο E1/ E2/ E3/E5/E9 οικ. έτους 201..., το οποίο έχει εκτυπώσει από τον υπολογιστή του, από το σύστημα TAXISNET και το οποίο θέλει να προσκομίσει σε δημόσια Υπηρεσία/Πανεπιστήμιο της Γαλλίας/Ιταλίας/Μ. Βρετανίας, για την διεκπεραίωση υπόθεσής του. Είστε υπάλληλος της συγκεκριμένης Δ.Ο.Υ. και σας ζητά να του πείτε την διαδικασία, για την ορθή υποβολή του συγκεκριμένου εντύπου στην συγκεκριμένη χώρα.

Ερώτηση:

Τι θα του απαντούσατε;

Απάντηση:

Ο ενδιαφερόμενος καλώς έχει εκτυπώσει το αντίστοιχο έντυπο από τον υπολογιστή του. Στην συνέχεια πρέπει να το υποβάλλει στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, που είναι αρμόδια για την χορήγηση της επισημείωσης (σφραγίδα apostille), με συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης, στην οποία πρέπει:

α) Να αναγράφει σειρά πληροφοριακών στοιχείων τα οποία είναι μοναδικά, όπως ο Α.Φ.Μ., η ημερομηνία και ο αριθμός καταχώρισης του υποβληθέντος εντύπου στην Φορολογική Διοίκηση, καθώς και όποια στοιχεία από τα αναγραφέντα στα πεδία του εντύπου, απαιτείται να επιβεβαιώσει.

β) Να βεβαιωθεί το γνήσιο της υπογραφής του από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή τα Κ.Ε.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως συμπληρώθηκε με την παρ.3 του άρθρου 16 του Ν. 3345/2005 (Α' 138). Ο υπάλληλος της διοικητικής αρχής, που βεβαιώνει το γνήσιο της υπογραφής του υπευθύνως δηλούντος, πρέπει να έχει αποστείλει δείγμα της δικής του υπογραφής στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής του υπευθύνως δηλούντος, υπάλληλος της Δ.Ο.Υ., που έχει οριστεί από τον Προϊστάμενο αυτής ως υπεύθυνος για την διεκπεραίωση της συγκεκριμένης διαδικασίας και του οποίου έχει αποσταλείτο δείγμα της υπογραφής του από την Δ.Ο.Υ., με έγγραφό της, στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Θέμα 11°

Πολίτης, προσκομίζει για την διεκπεραίωση υπόθεσής του στη Δ.Ο.Υ..., έγγραφο ασφαλιστικού φορέα της Γερμανίας/Σουηδίας, το οποίο έχει εκτυπώσει από τον υπολογιστή του, μαζί με την επίσημη μετάφρασή του. Το συγκεκριμένο έγγραφο δεν φέρει σφραγίδα της εκδούσας αρχής, ούτε και υπογραφή του αρμοδίου οργάνου, πλην, όμως έχει θεωρηθεί από την πρεσβεία/προξενείο της χώρας αυτής στην Ελλάδα.

Ερώτηση:

Πρέπει η Δ.Ο.Υ. να το κάνει αποδεκτό;

Απάντηση:

ΝΑΙ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 844/1978, δεδομένου η κυρωθείσα με τον νόμο αυτό Σύμβαση, την οποία έχουν υπογράψει και η Γερμανία και η Σουηδία, εφαρμόζεται, επίσης και στις επίσημες βεβαιώσεις, που τίθενται από τους διπλωματικούς ή προξενικούς πράκτορες και σε άλλα έγγραφα, πέραν των όσων προβλέπονται στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου (βλέπε την με α/α 18 ερώτηση της ενότητας ΣΤ').

Θέμα 12^ο**Ερώτηση:**

Πως γίνεται δεκτή από τις Ελληνικές Διοικητικές Αρχές η εξουσιοδότηση Βούλγαρου πολίτη, το γνήσιο της υπογραφής του οποίου επικυρώθηκε από υπάλληλο του Γενικού Προξενείου της Βουλγαρίας σε πόλη της Ισπανίας;

Απάντηση:

Γίνεται δεκτή με δυο εναλλακτικούς τρόπους:

α) επικυρώνεται το γνήσιο της υπογραφής του Βούλγαρου προξενικού υπαλλήλου από την αρμόδια Ισπανική Υπηρεσία, η οποία διαθέτει δείγματα υπογραφής των αλλοδαπών προξενικών υπαλλήλων που υπηρετούν στην Ισπανία και ακολούθως, επικυρώνεται το γνήσιο της υπογραφής του αρμόδιου Ισπανού υπαλλήλου από τις αρμόδιες προξενικές αρχές της Ελλάδος στην Ισπανία ή

β) επικυρώνεται η υπογραφή του Βούλγαρου προξενικού υπαλλήλου από τις αρμόδιες βουλγαρικές αρχές στην Βουλγαρία και ακολούθως, από τις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές στην Βουλγαρία

(αριθ. Δ6Δ 1074778 ΕΞ2014/13.5.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Δ.Ε. και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 750/ΑΣ 1317/8.5.2014 έγγραφο της Ε3 Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΠΗΓΕΣ: α) ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ-ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ- ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ β) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙ ΣΤΟ ΣΩΜΑ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ- ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ Ή ΣΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α': ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
2. Ν. 2880/2001 (Α' 9) "Πρόγραμμα "ΠΟΛΙΤΕΙΑ" για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις".
3. Ν.3230/2004 (Α' 44) "Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους, μέτρηση της αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις".
4. Ν. 3242/2004 (Α'102) "Ρυθμίσεις για την οργάνωση και λειτουργία της Κυβέρνησης, τη διοικητική οργάνωση και τους Ο.Τ.Α.".
5. Ν.Δ. «Περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Όρους» (Α'/16.9.1926).

β) ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Αριθ. 1214/2000 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ)

γ) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

1. Αριθ. 1/2005 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.
2. Αριθ. 620/1999 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).
3. Αριθ. 80/1999 Γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).
4. Αριθ. 383/2000 Γνωμοδότηση του Β' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

δ) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

Αριθ. 1075146/892/006Δ/5.9.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ15_16371_17190/10.8.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους- Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης).

ΕΝΟΤΗΤΑ Β': ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 4250/2014 (Α' 74) "Διοικητικές Απλουστεύσεις-Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα-Τροποποίηση Διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις".
2. Ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
3. Ν. 2672/1998 (Α' 290) «Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα (τηλεμοιοτυπία- ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)».
4. Ν. 3429/2005 (Α' 314) «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)»
5. Ν.1497/1984 (Α' 188) «Κύρωση Σύμβασης που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων».

6. Ν.1599/1986 (Α' 75) «Σχέσεις κράτους- πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις».
7. Ν. 3528/2007 (Α' 26) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ».
8. Ν. 4194/2013 (Α' 208) «Κώδικας Δικηγόρων».
9. Ν. 2830/2000 (Α' 96) «Κώδικας Συμβολαιογράφων».
10. Ν. 3861/2010 (Α' 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».

β) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

Αριθ. Δ6Δ 1058594 ΕΞ 2014/8.4.2014 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.15/οικ.8342/1.4.2014 όμοιο των Διευθύνσεων Σχέσεων Κράτους- Πολίτη και Απλούστευσης Διαδικασιών και Παραγωγικότητας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
2. Ν. 3345/2005 (Α' 138) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων».
3. Ν. 3230/2004 (Α' 44) «Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους, μέτρηση της αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις».
4. Ν. 3731/2008 (Α' 263) «Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών».
5. Π.Δ. 106/2007 (Α' 135) «Ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην ελληνική επικράτεια των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους».
6. Ν. 4251/2014 (Α' 80) «Κώδικας μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις».
7. Ν.1599/1986 (Α' 75) «Σχέσεις κράτους- πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις».
8. Ν. 4194/2013 (Α' 208) «Κώδικας Δικηγόρων».
9. Ν. 3528/2007 (Α' 26) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ».
10. Π.Δ. 410/1995 (Α' 231) «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου με τίτλο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας των ισχυουσών διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα».
11. Ν. 3463/2006 (Α' 114) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».
12. Ν. 3852/2010 (Α' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης».

β) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

1. Αριθ. 354/2009 γνωμοδότηση του Ζ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους(Ν.Σ.Κ.).
2. Αριθ. 317/2007 γνωμοδότηση του Α2' Τμήματος Διακοπών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).
3. Αριθ. 563/2005 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

γ) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

Αριθ. 1026065/271/0006Δ/13.3.2006 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΑΔΠ/2674/7.2.2006 όμοιο της Διεύθυνσης Απλούστευσης Διαδικασιών και Παραγωγικότητας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

**ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ- ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΑΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ**

**ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ1': ΜΕΣΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ**

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
2. Ν. 3731/2008 (Α' 263) «Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών».

β) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Αριθ. 1013087/118/0006Δ/3.2.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ.1640/21.1.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών.
2. Αριθ. 1042242/525/0006Δ/12.5.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/4607/6.4.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

**ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ Δ2': ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ**

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 4194/2013 (Α' 208) «Κώδικας Δικηγόρων».
2. Ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
3. Ν. 1599/1986 (Α' 75) «Σχέσεις κράτους- πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις».

β) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Αριθ. 563/2005 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

γ) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

Αριθ. 1049342/534/0006Δ/15.5.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ. 11853/6.5.2009 όμοιο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε΄: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 3712/2008 (Α' 225) «Οργάνωση του συστήματος επίσημης μετάφρασης, σύσταση Μεταφραστικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Εξωτερικών, ορκωτοί μεταφραστές και άλλες διατάξεις»
2. Ν. 4194/2013 (Α' 208) «Κώδικας Δικηγόρων».
3. Ν. 3566/2007 (Α' 117) "Κύρωση του Κώδικα του «Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών»".
4. Ν. 2830/2000 (Α' 96) «Κώδικας Συμβολαιογράφων».

β) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

1. Αριθ. 335/2005 γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).
2. Αριθ. 495/2004 γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

γ) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Αριθ. 1063343/701/0006Δ/1.7.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 770/ΑΣ3333/11.6.2009 έγγραφο της Ε3 Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών.
2. Αριθ. 1115970/1426/0006Δ/9.12.2005 έγγραφο του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. ΔΙΣΚΠΟ/ Φ.15/ 22650/ 25.11.2005 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ΄: ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ (ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ- ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ- ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ)

α) ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ν. 1497/1984 (Α' 188) «Κύρωση Σύμβασης που καταργεί την υποχρέωση επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων».
2. Ν. 4231/2014 (Α' 19) «Κύρωση της Σύμβασης που απαλλάσσει από την επικύρωση ορισμένες πράξεις και έγγραφα».
3. Ν.1548/1985 (Α' 95) «Κύρωση Σύμβασης νομικής συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θέματα αστικού, οικογενειακού, εμπορικού και ποινικού δικαίου».
4. Ν. 3566/2007 (Α' 117) "Κύρωση του Κώδικα του «Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών»".
5. Ν.844/1978 (Α' 227) «Περί κυρώσεως της εν Λονδίνω την 7ην Ιουνίου 1968 υπογραφείσης Ευρωπαϊκής Σύμβασης "περί καταργήσεως της επικυρώσεως των εγγράφων συνταχθέντων υπό των διπλωματικών ή Προξενικών Πρακτόρων"».
6. Ν. 3852/2010 (Α' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης».
7. Ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».
8. Ν. 3345/2005 (Α' 138) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων».

β) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Αριθ. 233/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

γ) ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ

- 1.** Αριθ. 1047385/542/0006Δ/25.5.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. 19887/4.5.2006 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
- 2.** Αριθ. 1109071/1057/0006Δ/14.11.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Φ.6650.7α/23/ΑΣ 1522/31.10.2007 έγγραφο της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών.
- 3.** Αριθ. 1122798/ 1216/ 0006Δ/10.1.2008 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Γ.Ε. 65/1983/2/29.11.2007 και Φ.8600/178/ΑΣ 2010/6.12.2007 έγγραφα της Νομικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Πρεσβείας της Ελλάδος στην Κύπρο, αντίστοιχα.
- 4.** Αριθ. 1059356/627/0006Δ/3.6.2008 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και το επισυναπτόμενο σε αυτό αριθ. Α.Π.Φ.044/9/ΑΣ 1136/21.5.2008 έγγραφο της Γενικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Εξωτερικών.